

308548

వత్తిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2,

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ డిసెంబరు నెల 2 వ తేది గురువారము

NO 208

నంబరుము. ౨.

రా. ఉ. స. నా. మ. స. సం. వ. త్తి. ర. కా. ర్తీ. క. బ. మ. శ. ద. శ. మి. ౧౦.

సంచిక ౨౦౮

గాంధర్వ ప్లాటు హార్వ నియములు

హిందూస్థాని కరాటక కీర్తనలు తగిలగా ప్రత్యేకము కయ్య చేయబడినవి.

1 నెం. ప్లాటు రూ. 30-0-0

3 సం॥ గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0 2 సం॥ గారంటీ 2 నెం. హార్వ నియములు తృప్తికరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మూడవ రూ. 17-0-0 మొదలు ఆ నేకయితర హార్వ నియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయముగా హార్వ నియం వాయించ నేర్చుకొనటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాక బల్లారికృష్ణమా చార్యుల వారి నాటకపాటలు సహాగలవు విశేషముగా ఖచ్చగుచున్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోకుడు. వెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోజుక, సింగర, రాత్రి, సన్, హంబర, ట్రయింపు ప్రెక్టుస్ కాపలసికవారు మాకు వ్రాయుడు. మద్రాసు ప్రోఫెసర్ సప్లమంగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

ఈనెల 15 వ తేదీనుండి మోటారుబండి ప్రతిరోజును ఉదయము ౫ం 7-30 కు కాకినాడలో ప్రారంభమైనది. పోకచేర్కి నెడుటనున్న మోటారు ట్రాక్కిట్టు కంపెనీ ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫ం 9-40 కు చేరును. తిరిగి కోటిపల్లిలో ౫ం 10 కు బయలుదేరి ౫ం 12-30 కు కాకినాడ చేరును.

మధ్యాహ్నము, ౫ం 1-30 కు కాకినాడలో బయలుదేరి ౫ం 2-50 కు చాగ్గిరామ చేరి, తిరిగి ౫ం 3-20 కు అక్కడ బయలుదేరి ౫ం 5-0 కు కాకినాడ చేరును.

రంగూను టేకుకలప అసాగు పలకలు రవునకట్టలు కమ్ములు వగయిరా పూర్వముకంటె ధగలు తగ్గించి విక్రయించుచున్నాము-

The English Motor transit Company. Automobile Engineers. Proprietor, A. SUBBARAYADU COCANADA. ఆచంట సుబ్బారాయుడు, కాకినాడ.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయుల ప్రతాపవర్తిత్వములు చక్కని శైలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగత కాంధమున ముద్రయింపబడినది. వెల రేపన లైండు 0-12-0 కాపీతో లైండు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము. వలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తంబుకెట్టివీరి, మదరాసు.

మన శత్రువులు.

ఇంక పొగవట్టు, సిగరెట్టు, కల్లు, పారాయము, కాఫీ, టీ, నల్లమందు, మొదలగు అన్ని దుర్భాషములను గూర్చి వ్రాయబడినది. బాహరకు బోధించుటకు వీలగుటలు 82 పాఠములుగా విభజింపబడినది. గౌరవ బుద్ధులకు వెల 0-4-0.

ఆకాశ విమానములు.

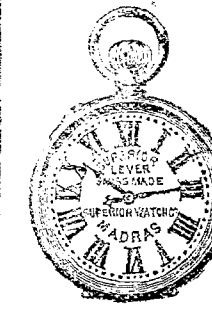
వీనిని గుఱించి యిదిగత కవనము తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము, అని ఆకాశమున సంవర్తించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపటములు చాలకలవు. వెల 0-8-0 చాలపర్తి రామమూర్తిగారు. టీచరు-మినుకాశెట్టి, గుంటూరు.

మహామహాపాధ్యాయ బ్రహ్మశ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిపాటులు గలవు వలయువా రీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసికొనవలెను.

- 1 చిత్తేశ్వరీయము ౨-౦-౦
2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము ౦-౧౨-౦
3 సింహాచల యాత్ర ౦-౪-౦
4 సోదానరి వర్ణనము ౦-౪-౦
5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము ౦-౮-౦
6 వరకాసురవిజయ వ్యామోగము ౦-౮-౦

హాస్యభర్తులు ప్రత్యేకము కొక్కొండ రెండువారసంహిత, (261) రాజురచిత్రము.

నువీకియర్ లీవర్ బ్యూయలు వాచ్. గొలుసుతో సహా ధర రూ 3-0-0 పోస్టేజీ 0-1-0 దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారును తెలుసుకొని మా కంపెనీ పేరు ఎట్లనిసిగానో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూడట కందమై ఈ గడియారు, డబ్బు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు జోయితుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. కైట్రెముతో లోభాగమున గ్యారంటీవీటి ఆతికించుచుండును. నీమహాదీ మా కైతయూచేయబడింది. కాన నెన

యొద్దను జేక్కదు. ఒకకొక్కరును తీయుమరకు, తలంపుతో రిటర్న్ చేయవలసింది. చాలకాలము చనిచే మురట్టి స్వల్ప ధరగల గడియారు మిని యొకటియే యుండును. ఇదిగత కవనము. ఇదిగత కవన గడియారుములు ఖచ్చము మోగ్యతా పత్రికల నందియున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుకు. మా పట్టణమున ననేమలు కొని సంపదించింపి, తేలుమాటలెందుకు నువీకియర్ వాచ్ కంపెనీ, హాస్యవాక్య నెం167, మద్రాస్.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించుపబడినది. డిసెంబరు నెల 31 వ తేది లోపున పోకసారిక నాటగు రూపుముల విలువగల మామండల గొనువారలకు క్యాలండరు విక్రయముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అనాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-0.

Table with 3 columns: తామర తైలము, పండ్ల పాడి, మోహినీ తైలము. Prices listed below each.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

103 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబుకెట్టివీరి, మద్రాసు.

యొద్దమునల క్యాలండరులు కొద్దిపాటు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులకు వెంటనే పంపుకొన యాధాభంగము గలుగదు.

వనోపధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహచూడనందము నెత్తుకొట్టలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవామ్యపుపోట్లు వీరనపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంధిరికలిగించును. నాడితంతు తులకు పుష్టినిగలిగించును. శుక్రము తుద్దివలన వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనమొచ్చును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుఘకుమందు:- ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతీయులనుల్లితాగు లుకు మందు) నాగల్లితైలము వైపుతకు మందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవును రూ 3-0-0.

ప్రాప్తియరు:- వి. డి. సావంత్, ౧౪౪, పననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

నిమ్మ జాతి వారి కథ:—బొంబాయి నామక రాష్ట్రమునందు
హుస్సేన్ నిమ్మ జాతివారు నభవేసి దాక్షర్య బుక్కులు వ్రా-
సి విక్రయము చేయుచు నున్నప్పుడు సానుభూతిని దొలుపుట తీర్మా-
నించి ఆ తీర్మానము నానున కులమునకు నాకితములను మూలక
ముఖ తెలుపుటకు నిశ్చయించిరి. అమెరికాలోని నీగ్రో వారికిని
సంధూ చేయు నందలి నిమ్మ జాతివారికిని సానుభూతి నిశా-
యము. కాని వ్రాసిన గాం నీగ్రో వాతవారు వారి ముద్రలను కొ-
నే ఆయన పొలుపపెరి. అమెరికాలోని నీగ్రోలు దుష్ప్రవర్తి-
తులగుందుకనుటకు శ్రీమదేవేంద్ర హిందూ చేతమునందలి
నిమ్మ జాతి వారలు శ్రమిపోయియున్నాడు. వర్తకముల మోపుల
నందలిని గజగు నమనమునకు హస్తముననుచు నంధులు
నిమ్మ జాతుల నిరాకరించుచున్నది. ఇంక నిమ్మ జాతులలోని ప్ర-
భులుకు దాక్షర్య బుక్కులుగా నున్నప్పుడు నా దేశమున
వారు లేనినున్నాడు అని భా. బాయి వానినికను పట్టిక
గొనినది.

గ్రంథవిమర్శనము.

(ఆంధ్రసరిశోధకసభ)

భౌతిక కళానిధి.

భౌతిక కళానిధి యను పేరిట సంఘసభ్యులయిన పండిత జి. సుబ్బారావుశాస్త్రిగారిచే ప్రకటింపబడే వారంభముయందు నొకమాసపత్రిక మాత్రాభ్యాసమునకు చేరింది. మనమార్కులు సర్వవిభాసమును తపోమార్గమున కనిపెట్టి తాంత్రికవాద్యములను బదులు వేదవిభాగమున తెల్పి రసి ఇందు ప్రాయబదియున్నది. వ్యాస, పరాశర, వసిష్ఠ, ఆశ్వలామన, ఆపస్తంబ, నారదాది మహర్షులు వేదవేదాంగధర్మశాస్త్రపురాణేతిహాసాది 64 కలలను స్థాపించినట్లే కామికాదిభేదములచే ఆరంభదివాలగు తగిలములను రచించిరట. ఆగత్యైవలసరి, ఆకాశతంత్రము, వైశ్వానరతంత్రము, యంత్రసర్వస్వము మొదలుగాగల 64 భౌతికాధికాధికాశాస్త్రముల నీమహర్షులు రచించిరట! ఈభౌతికశాస్త్రములయందు గల యజ్ఞోత్తరములను అనుగుప్తులవారి యాజ్ఞానుసారముగా తాము ఆంధ్రభాషయందు బ్రకటించి మనభార్యవాజ్ఞమును భౌతికవిభాసము లేదని "పాశ్చాత్యసంక్షేపముచే ప్రయోగపరిచిన తెలిగియు, తెలిసోన, అంతరిక్షవిమానము ఫోటో గ్రాఫునున్న గు అద్భుత క్రియలనుజూచి" ఉన్నతైవస్థను జెందిన జనులు "వేదములు మొదలు సామాన్యకావ్యాదులవరకు నందు సంస్కృతగ్రంథములన్నిటికిని భాషాంతరములు గల్పించి కుల, గోత్ర, సంప్రదాయ, ఆచార్య, పౌరుషేయ, సదాచారముల నెదు వధర్మము అనుమరిచి..... స్వకీయ వేష భాషాదులను భౌతికావధి కేవలము న పధ్యంకితము జేంది " చెడిపోయి డుటకు నీ ప్రయత్నము చేయుచున్నామని ప్రతికాధిపతిగారు ప్రాసీదరి. శాస్త్ర విషయముల నియమము, 1. ఆగస్త్య కృత శక్తి తంత్రము (విద్యుచ్ఛాస్త్రము) 2. సోదామిసీకలా (భగోళ భూగోళ శాస్త్రములు) 3. ఆశ్వలామన కృత కుర్వ విద్యా కలాపము (సృష్టి వివరణము) 4. వ్యాసభిషేత బ్రహ్మాండ సారము (సౌఖ్యర ఆంగమాది విభాగ వివరణము) 5. భరద్వాజ కృత అంకుభోధిని (గ్రహ శాస్త్రము) 6. పరాశర భిషేత అంతికానుభము (దీనినిగూడగ్రహ శాస్త్రముననే చేర్చవచ్చును) 7. సోమనాథ భిషేత కౌముది (నాటకవిభాగ శాస్త్రము) 8. అంగీంధ్ర కృత శుభోత్పత్తి వికరణ, కరక భిషేతవిభాగము (మేఘ శాస్త్ర, జీవశాస్త్రములు) 9. భరద్వాజకృత (ఆకాశ శాస్త్రము) 10. పరరాజాచార్య కృత లోకసంగ్రహము (జీవ శాస్త్ర సాంఘిక శాస్త్రములు) 11. ఆశ్వలామన కృత జగత్త్వలసరి (వర్ణనసాయ శాస్త్రము) 12. భరద్వాజ కృతయంత్ర సర్వస్వము (వాయు యంత్రములు, అవిరి యంత్రములు, ఆకాశమాయంత్రములు మున్నగు యంత్రములను గురించిన సర్వవిషయములు గలవట.)

ఈ పత్రము గా అన్ని భౌతిక శాస్త్రములను జాతీయీకరింపజేయుట ఇప్పటి శాస్త్రరీతిని సమర్థమున చేసి వ్రాయబడినది తెలియజేసివారు. విద్యుచ్ఛక్తియొక్క స్వరూపమును గుర్పిత్రియము క్రియను దీని సహాయమున చేయగల వలనయంత్రములు భారతావారియంత్రములు బావలాయంత్రములు గమనములయందు ప్రయోగింపజేయుట అన్నియూ కర్మలను దీనిని వివిధవిధముల ఆహాభిప్రాయములను శాస్త్రములను సుండినవియోగముగ గుర్పించిన సామాన్యములను జూచు. కాని యిట్టియజ్ఞములను లోకమునను బ్రదర్శించునందు వారి మాటలను అన్నియు ప్రతిపది పుచ్చించి గాని ఆలోచనాబలముగ కిది కలది కాదు. పండిత సుబ్బారావుశాస్త్రిగారు గ్రహసంబంధ భౌతికశాస్త్రములు గ్రంథరూపములుగా గుర్పించునామెను ఇన్ని విధములను నివేదికరించునదియని వచ్చుచున్నది. అది వారలయొక్క మాట. ఆగ్రంథముల తేలికములలో కొంతెక్కు గ్రంథములలో భౌతికసత్యగ్రంథములలో కొంతెక్కు లు వచ్చుట నుండినది. వానిని వ్రాసినతెలివకు తెలివొకటి కేవలముగలది కలదు! తెలియబట్టియు గాని ఇంతకాని ఎవ్వరును ప్రశంసించు ప్రశంసను చేసినంత మాత్రమున గ్రహముల వాంఛించుచు నీలకాశము కల్పించివాల గ్రంథములలో యుక్తరూపమును గుర్పించి యుక్తరేఖలలోనివారి కాగ్రంథములు చూపుటకును శాస్త్రములను నిర్దేశించునందునని యుక్తరేఖలు. తామెనా యొకనూరు అంతమాత్రమును నుచునొకరియొకరి స్వకపోషకత్వముగా శాస్త్రములను ప్రాయజూచుటకంటె ఉన్నగ్రంథముల కేవలము సాధ్యమగు నేని తమ శాస్త్రభావనములలో లోకమునకు

నొకటి తమవారి నొకటి ప్రకటింపిదవ శాంధ్యభాషలలోని యజ్ఞాదులను ప్రబోధించుట యొక్కరకీర్తిని నమ్మకమునకును మార్గముకాకలదు. తాము కలనని చెప్పుగ్రంథములవిషయమున నెంతమాత్రము అనుమానలేకము లేకుండ జేయుట యుక్త యంతరాయమును జేయుటని యుక్తరేఖలు. అట్లుచేయనియెడల ప్రాంతదశాది తనకులేని ప్రాచీనగౌరవమును సంపాదించి ప్రస్తుతపు టకే క్రతు కనిపియున్నది కాదుచున్నదను నవకీర్తి నీవేళమునకు గడించికా రగుదును. కావున రావోపు సంవికలా మేడవైన గ్రంథముల శాస్త్రముల వారు తప్పక ప్రస్తుతము లిత్తుకగాక యని సమ్మతించువాము. ఈ ప్రస్తుతము వచ్చినపదవతక్కుంగలవిషయములను విమర్శించగలము.

రావలవిచరిత్రము.

నెమలిసుబ్బారావుకృతము.

పిల్లలు బడులలో చదువుటకు తగిననీతి బోధకములగు గ్రంథములేని కొంతకీర్తియై యీగ్రంథము రచించబడినది. గ్రంథకర్తగారికి చిన్ననాటనుండియు రామకథయందు గల్గిన యాదరముకొంత యీ రచనకు బోధకముగా "ఈకథనలక దెలిసికొండగిన నీతియేమన, ధనమును విద్యయు వంశమును దుష్టులకు మదంబుగలిగియును. అమడములనే వారు నాశము నొందుదురు." ఈ త్రరరామానుజాధనమునంది యీకథవ్రాయబడినది. పద్యములు క్రీడావిధిలను నున్నా రావుగారి రామాయణము నుండియు, భారతము మొదలగు గ్రంథములనుండియు సుదహరింపబడినవి. కథను ప్రసిద్ధము, సందర్భానుసారముగా చక్కనినీతులు (నాజులకు, చెడ్డకు, ధనకులకు, బీదలకు, పిన్నలకు, పెద్దలకు గూడ నుపచరియనవి) బోధింపబడినవి. ఈ గ్రంథము తెలిసిబట్టియు, వ్యవసాయలనుబట్టియు, భావములనుబట్టియు బడులలో పఠనముగ్రంథముగ నియమింపదగునని నాయభిప్రాయము. భాషసర్వత్ర సుత్తులము. తెలియందు పూర్వరచనలకు బోలినతూగును, లాభిత్యమును విశేషములు. మా:-

"అనివిని కమలాసయంతుకురుణించి కుచేయకు కోరిన వరంబులెల్లనొసంగి, మతేయు, నతనికి దివ్యచుగు పుష్పకమును దేవవిమానంబును గాయక గాననొంగి దేవసముండలై నుభయంగ నుండునుదీరించి బ్రహ్మకళాకంఠునకుంజునెను." వి! ఇచట "బ్రహ్మ" యనుపదమున కవసరములేదు.

"మతేయు, వాభర్త సామాన్యంబుగాడు. లోకేశుండు, ఇతనికిసోతంబుబోధింప నేనెంతటిదానను. అట్లు చేయుటవలన లోకనిందయుఁ బాతకంబును సంభవించును. ఇట్టి కార్యమును నేనును దలపెట్టుదానుగాను. దైవసంకల్పము ననుసరించి కా ర్యంబులుజరుగుచుండును. చింతించి ప్రయోజనంబులేదు."

పూర్వకవుల గద్యరచనలో ప్రేమదాహించిన రెండు నీతుల రచనలను గన్నట్లు. అట్టి మార్గముల గమనించి, నిరంతర గ్రంథ పఠనమువలన నలభితమనీని గ్రంథకర్తగారి రచనయన సుకరించి నట్లు ప్రోయను. ఇట్టి రచనయందును పూర్వకావ్యకరణమునకు భిన్నమైన ప్రయోగములు పొడ నూసి సమనవలయును? వ్యాకరణం భాషములు ప్రాజ్ఞ గ్రామ్యములయ గ్రంథములం దెక్కి ననవలయునని నాయభిప్రాయము అట్టి రూపములకైనను గతి కల్పింప నవసరము లేదా? చదువరులు గమనించి నిశ్చయించు కొందురు గాక!

పటన (2) ఇది పట్టు అను పదమునకు పూర్వరూపము. "పట్టు" అని పూర్వకవి ప్రయోగము.

తెలిసి కోండగిన V = తెలిసికోండగిన ఈ రూపము పూర్వకవులు ప్రయోగించి యుండిన వ్యాకరణము గ్రహించు.

కల్ల V = కలన, వీరింపజాలవున్నాను. 3. = ఉన్నాడను. ఈరూపమును వ్యాకరణము నీవేధించును.

తండ్రి కిస్తాన సారమునడచురాడే 4. = తండ్రి యిస్తాన సారము. వ్యాకరణం, గాంధికరూపముల సాంకర్యమును నేర్పడిన కాలకము.

కనుపునండ ఆహారము వొరకుట 15. = వై 4 న దానివలెనే సాంకర్యము.

ఒకప్పుడు నివాసముగ వారికి జీతములు మట్టిజేప్పినను 15. మాండలికాంధ్రము చెప్పకొగలదు 15. = "తెలిసికోండగిన" అన్నట్లే.

కుంజిక మయూరాది సమీకరణములు 17. ఇచట "మై" పదప్రయోగమున కాంధ్యభాషాసంరక్షకులెయిండురో?

మరణభయంబున కన్నును 27. "కన్ను" = కంటె ప్రయోగము కవిసమ్మతము. వ్యాకరణ మంగీకరింపదే!

మాయన్న... కార్యంబని నువ్వుగయన్న వాంఛ 27. "అని" యనునది ప్రత్యాంతమా?

యోజింపజాల కున్నాను 31. = ఉన్నాడను. నీమాట యనత్యా సత్యంబులు పోషింపదగి యున్నది.

51. - అశ్వభంగము. తపంబాచరించుచున్నాను. (72) వెల్లుట. 79. "వెడలు" భాతువు కవిప్రయోగ నిర్ధయ.

"వెల్లు" అనునది వ్యవహారికము. పట్టనంబు 79- వై మొదటి ప్రయోగమునలే. (విమర్శకుడు)

సుందరన చరిత్రము.

తిమ్మక కొండల రామవిచరితము: ఈ గ్రంథము "బాలరకును స్వల్ప విద్యాభ్యాసముగల శ్రీ పురుషులకును నుచయోగముగా నుండునటు, రచియింపబడి పోకటింపబడియు" అట్లనైని చివరకున్న నోటినులో "ఇది అతి సులభ తెలివో వ్రాయబడినపద్యములుగల చిన్నపుస్తకమైకము యిండువ్రాయబడినవి సర్వజనులకు తెలిసినవలసిన గొప్పవిషయములై యున్నవి." అని గ్రంథకర్తగారి ప్రాసీది. ఇది నీతి బోధకమైన చిన్నగ్రంథము; "వారికధనము" నేనొక వారికధనము వ్రాయుననితి నాదది వాంఛనీ ననిగ్రంథకర్తగారు "విజ్ఞాపనమున లి వ పద్యమున ప్రాసీదారు" సాధారణముగా "వారికధ"లు యక్ష గాన ప్రబంధములై యున్నవి. ఈ గ్రంథము మాత్రము పద్యగద్యములయొక్కబడి వారికి గొంత విలక్షణముగనున్నది.

"కవితమును జెప్పవారు కార్యమదియుగాదు" అని గ్రంథకర్తగారి "విజ్ఞాపన" 3 వ పద్యమున జెప్పకొనియున్నందున "కవితాపటిమనుభూషి యంతిగా విమర్శించబడినలేదు. పద్యములు జలుగులులేక లేటగనున్నవి. గద్యమునకు ఛందోబద్ధమున మాత్రము భిన్నములై యున్నవి.

ఈకథయందు సందర్భానుసారముగా మతధర్మము లుపన్యసించబడినవి. "నిజముభిసాధనము" అను మతస్థానమున నిగ్గి భువాకృతముగూడ నుదాహరింపబడినది. ఉద్దేశము సర్వముత సమన్వయము భాషాసౌఖ్యము.

భాష:- భక్తిరస ప్రాధాన్యముగల రచనలయందు లక్షణములగా ప్రాసీంప నవసరములేదనియు, నట్టిరచనలు భాషా స్వరూపనిర్ణయము జేయునోఁ బ్రయోజనముగ గ్రహించునరగదనియు నీనడుమ నొకకావ్యము బడులుజేరినది. నాగర జనవర్గములకును భాషనుండి యజ్ఞాతముగ కావ్యములందు, పూర్వలక్షణములకు భిన్నములగు భాషామూలములును, పద సంఘటనములును, శ్లేషయకములు కి యున్నవియు, నట్టి వారిని సంగ్రహించి, వారికి మాత్రకల్పించేసి వ్యాకరణములగు జేర్చుటవలసియుండునటు వాదమున కిది ప్రతిపాదము. వీని బలాబలము లెట్లున్ను నేటి గాంధికభాషారచనములందీరెండవవాదమునకు విరివిగ వాధారములు గన్నట్లుచున్నదని మాత్రము చెప్పవలసినయ్యుచున్నది. విచర్యనీయుచు నీగ్రంథమును సలక్షణముగ, గాంధిక భాషకు, ప్రాసీతిమయే గ్రంథకర్తగారి యభిప్రాయము. అయితను వ్యాకరణం భాషాసాస యెట్టి ప్రయోగముల కనకాశిమిచ్చెనో నమనసిక గ్రహింతురుగాక! గ్రంథమున భక్తి "వారికవ్యము" మాత్రముగాన రాదు.

చెప్పినాను 3; నడుమకొనుట 4; వివరీతముగా 5; రగి; 20; ప్లి గో; సాంప్రదాయము 22; మతాను సారణా 24; కూడా 25; 20; శాస్త్రాను సారణా 25; వీటిని 25; కంకల్పించుచున్నది 25; అయితే 20; తెలియకుండా 20; నిర్దర 25; శోభ 23; తిడుకొని 25; 20; తిరిగి 20; కంకల్పగా 25; 20; 20; తోటి (=తోడ) 25; చేసివాను 25; కూర్చున్న 25; తెలుసుకొని 25; 25; 25; 25; చేయలేకనాయనా 20; తేకుండా 20; చెప్పుకు 20; కర్మానుసారణా 20; ఇంకా 20; నిర్భయము 20; అనుటనే 20; చెప్పుకలెనని 20; తెలియండి 20. గ్రంథకర్తగారు చెప్పినట్లు రచనమెట్లున్నును బోధించు విషయమే ధాఖ్యముగాననీ "కథనము" యొక్క ఫలితార్థమును దెల్పి పాఠపటముదీని నాదరింపఁబ్రోత్సహించుట వ్యాఖ్యము. ఈచరితము జరిగిననా! రాచరణలు జక్కజేసి వార్ష ముమిత్! నీయల సధికులయలను యోచనతో ప్రేమభాషియుండుట గలగన్!! 20

వాతావరణ పరిస్థితి

1915 సం. డిసెంబరు నెల 2వ తేది.

ప్రదేశములు.	డిసెంబరు 2వ తేది, ఉదయమున గంటలకు వాయువీచలము అంశములు	కడలి 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
		అత్యంత	అత్యంత	గరిష్ఠ	నిమిషము
గోపాలపురము	30.0	24.80.9	64.2	...	61.61 42.69
వాల్తేరు	30.0	11.81.8	69.9	...	52.48 84.19
కాకినాడ	30.0	04.81.1	65.9	...	46.06 86.95
బందరు	30.0	11.82.8	66.5	...	61.64 88.27
గుంటూరు	...	78.7	82.0	...	88.14
నెల్లూరు	29.9	11.82.1	67.8	...	51.41 80.49
మద్రాసు	29.9	12.88.2	71.4	...	46.05 42.89
చెలూరు	29.9	87.82.5	70.2	...	28.55 41.64
నాగపట్టణము	29.9	17.85.6	74.1	...	27.04 40.45
కొలంబూ	29.8	85.7	70.9	...	88.15 69.48
తిరువనంతపురము	29.9	8.86.1	71.8	...	80.84 88.40
కొచ్చిక్	29.9	12.90.9	72.7	...	120.88 108.96
కల్లికోట	29.9	16.86.0	72.5	...	12.82 114.90
మంగళూరు	29.9	19.89.1	69.6	...	106.60 126.46
బొంబాయి	30.0	25.87.9	74.6	...	75.66 71.67
హైదరాబాదు	30.0	30.82.6	67.9	...	52.20 81.06
అనంతపురము	...	88.2	68.5	...	29.09 20.05
బళ్లారి	30.0	29.84.0	69.2	...	32.92 19.52
కర్నూలు	30.0	57.83.8	65.4	...	26.05 26.09
కడప	30.0	21.86.2	68.8	...	28.85 30.16
తెలంగాణ	29.9	98.79.3	54.4	...	34.82 34.15
కొడెకనూరు	22.7	88.60.4	41.0	...	42.60 51.89
ఉదకమండలము	28.0	12.68.5	38.0	...	62.84 50.89
కోయంబూరు	29.9	94.64.1	65.8	...	22.81 19.65
నల్లూరు	29.9	90.61.9	62.2	...	89.90 89.84
నీలము	29.9	76.86.2	61.0	...	42.68 37.99
తిరువనాపల్లి	29.9	53.84.2	66.9	...	82.12 28.68
పుదుచ్చేరి	29.9	42.84.8	67.4	...	82.07 30.89
మధుర	29.9	29.86.0	71.2	...	89.51 81.16
తిరువల్వేరి	...	...	...	...	28.91 20.96

వాయుభారము దత్తమండలమున వక్రము బొంబాయి ప్రాంతములందు హెచ్చియును రాజధాని దక్షిణభాగమున తగ్గియును ఉన్నది, అది దక్షిణమున చాలా అధికముగాను బంగాళాఖాతమునకు దక్షిణమున చాలా తక్కువగాను వున్నది. బంగాళాఖాతమునకు దక్షిణమున ఒక తుపాను గొట్టుచున్నది. బంగాళాఖాతమునకు గాలి బహు ఉరకడిగా నున్నది. చెన్నపురి సమద్రాంతమున గాలి ఉత్తరమునండి వాయవ్య దిక్కుగా వీచుచున్నది. సర్కారులలో ఉత్తరపుదిక్కుగాను బంగాళాఖాతపు దిక్కులలో ఆగ్నేయ దిక్కుగాను వీచుచున్నది. బంగాళాఖాతమునకు నైరుతిదిక్కున ఒక తుపాను గొట్టుచున్నది మరియు చుట్టపడుద్రము అల్లకల్లులముగా నున్నది అన్ని ప్రాంతములందును ఉష్ణము తగ్గియున్నది ఇట్లుగా రాజధానిలో ఉష్ణము సామాన్యముగ నుండుదాని కంటే తక్కువగా నున్నది. గాలి ప్రతి ఉష్ణోగ్రతయును సాధారణముగ నుండుదానికంటే చాలా తక్కువగా నే వున్నది. రాజధాని దేశభాగములందును కొండలపైన ఉష్ణము చాలా తక్కువగా నున్నది సర్కారులలో దప్ప మితరప్రాంతములందు లేదు చాలా తక్కువగా నున్నది. ఆకాశమునందు అంతగా ముప్పులేదు. రాజధానిలో వర్షము కురిసింట్లు తెలియరాలేదు. బంగాళాఖాతమునకు దక్షిణమున ను హనుగొట్టుచున్నది. అది యిప్పుడు కడమరదిక్కు గా తిరుగుచున్నది. మరల అది సర్కారుల దిక్కుగాను బంగాళాఖాతపు ఉత్తరపుదిక్కుగాను తిరుగుచును వోచుచున్నది. రాజధానిలోని చలి యింక కొన్ని గోళాలు ఇట్లుగానే నుండును

ఆర్. యల్. యల్. కోన్సు.
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

శ్రీ గవర్నరుగారి ప్రసంగము

తిరుగునాపల్లి సెంటు జోసెఫ్ కళాశాల.
ఈ నెల 1-వ తేదీ సాయంకాలమున నీ కళాశాలలో శ్రీ వెంకటేశ్వరప్రభుగారిచే బహుమతు లివ్వబడిన పిచ్చుట శ్రీ వెంకటేశ్వరప్రభుగారి రిటుల నుడివరి.
మీ యాహ్వానము నందుకొనుటకు నేను నా భార్య యును చాల సంతసించితిమి మీరు మామీ యాదనములకు మా యానంద మధికమైంది. ఈ కళాశాలయొక్క అభివృద్ధి కొరకు 30 సంవత్సరములకుండి నిరంతరం రుచుకు ఘోషముగా గా రీసంకల్పించి ప్రార్థనమును చేస్తున్నామిందులకు మీతోపాటు మేముగూడ సంతాపమును నూచియుచున్నాము. 1¹/₂ శతాబ్దములక్రితము తిరుమనాపల్లిలో ఆంగ్లపాఠశాల నెలకు చాళియనుచునా జరిగినది సాధన తెలుపుగా రింతకుముందుకాడిరి. ఆ కుల్యము బహుత్వముగ జరిగినమాట నిజమేగాని ఇది నిజముల వాయవ్యమునూడ యాదారభావముతో పోషణవిషయము నూడకుల్యములై మరచిను మరపురాని ఘాతుకములేమి నూడపుడు జరిగినదేను. శ్రీ శ్రీ ప్రతాపములు మాత్రమే వెల్లడింప బడినవి గాన నట్టి సుహృద్ స్వత కార్యముల నొనర్చున విలువ నిప్పటికిని ఆయాదేశముల వారు మహా గర్వముతో స్మరించు చున్నాను. ఆ నాడు ను మా తిరువైభావముతోనుండినట్టి ఈ రెండు దేశములవారును శ్రీ శ్రీ ధారణమున పౌదర్వమును గాధముగ నలవరించుకొని నేను మానవ సంఘమున కర్మములకు కారకములకు నట్టియు ఉదారములై నట్టియుమానవ జీవితమును సును పట్టుకునొన రించునట్టియు గౌరవమును కల్పనమును పూర్వగమ్యమును అనుకంపన కాపాడుచున్నారు. ఈ మహాధర్మములకు కాపాడుటకే ఈ యాధును దేశములవారును తమదేశములలో నుత్తములగు శూర శిఖామణుల నాజిరంగమునకు బలి యొసంగుచున్నారు. గాన నీ ధర్మములు కాశ్యముగ నెల కొనుట విధియును సమృద్ధియు నాచు గలదు.
పరాజయముకలిగి నప్పుడుగూడ నట్టి సద్భావములను అన్వేషించును పరామర్శములకు భూషణ విశేషములయి విశిష్టమందేను. గాన నట్టి సుగుణములు మానవుల వృద్ధ యములందును మానవములందును సంపూర్ణాధికారమును చెల్లించుటకు చేయవలదగిన వానినట్టిని సంపూర్ణముగ చేయుగలది నాకు సమృద్ధియు కలదు.
భారతీయ యువజనులలో నగరభావములను ఉత్త మాధర్మములను నెలకొల్పి సత్ప్రగర్హమును కలిగించుటకు విద్యయే ప్రధాన సాధనముగుటకున నట్టి యాశయును సఫల మగు నని మీరు నొక క్రిత కల్పాటిం చుట మరియు సంతోషకరము. యువ జనులను గుఱు వర్తనలనుగ చేయు భారమును వహించినవారు తమ భారమును పూర్తిగా గుర్తించుట మరియు ప్రధానము పూటించి నిర్మా లిన్యమొచ్చి సర్వజన ప్రధాన జీవనము నీయుత్తమాధర్మ యుదాభావ ప్రవాహమును దేశమున వ్యాపింప చేయుట వీరి విశేషమైయున్నది. 70 సంవత్సరములనుండి ఇట్టి యాశయును ప్రధానముగా నుంచుకొని యేకకళాశాలవారు దేశసేవను చేయుచున్నారట నిశ్చయము మీరొనర్చుచున్న సేవ సఫలముగుటలేదని మీరు నుండియునునొంద నగ సమరలేదని మీయువవ్యాసములను విగ్రహగుటకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను.
విద్యార్థులకు మీకు నేను కొన్ని హితోపదేశముల నొనరింపవలసిన యవసరముగలదు. మీకు బహుమతుల నొసంగుటలో వెంట్లండుప్రభుగారు సామగ్రియు చేతురించుటకు మా కధికారందము కలిగినది. ఆ మెయును నేనును కృతార్థులరైన మీయును నందర నిభించించుచున్నాము. మీకు బహుమతులకు అభివీధి ధ్యమును చెన్నపురి కుద్ధాధికారి నుగుటకు మీరు మహాదారభావముతో నంపించిని వినుటలే మేమిదవులను మీరద్వారమున కచ్చెరు వొడిచిను. ఓసభాసనలార ఈవిద్యార్థులు చేయుసహాయము కొలదిగాటి దని తెలుపరాదు. ఈ ప్రదేశముందరి భాగమును మాపించుట కిది నూడకుల్యము ప్రభుగారినిగొనించుటకునూడ వారిన్ని సాహసించిరి. కాన మేమిన్ని కథములను నూడ చాలసంతసించితిమి
ఈ కళాశాలకు కలిగిన కీర్తిని విద్యార్థులకు మీరెంగటందరు ఆమరణాత్మమును మీకది స్ఫురణము. ఈ కళాశాల కీర్తి దేశ దేశముల వ్యాపించినది. ఉపాధ్యాయులు కళాశాలయంద ధ్ధికమున నిభిమానులు కలిగి స్వాధికారమును క్రద్ధతో పని చేయుచుండుటయును విద్యార్థుల కీర్తి యాదరణ నందుటకు తర తరములుగ నిచ్చుచుండుటయును నూడ క్షామాపాత్రములు ఈ కళాశాలలోని విద్యార్థుల బహుమతులకు నందుట పరితలలో లేదుటల మాత్రమే దీనికి గౌరవము కలుగలేదు. ఆ విద్యార్థులు అత్తయిరిది దేశసేవ చేయుటలను నూడ కలిగినది. కాన గురుపరంపరాన ముపలభుచున్న గౌర

ప్రానిక వార్తలు

చెన్నపురి మేకపియరు క్లబ్బు. — ఈ క్లబ్బులో జేరిన గోక్షేతరముందిరము నిన్నటినుండి ప్రార్థనంబించబడినది. ప్రతిదినమున ఉదయము 7.30 గంటల మొదలు 9 గంటల వరకు ప్రజలు ఆచ్చటికి వెళ్లి నిరంతర యానప్రతికలను జరుగ వచ్చును.
ఆంధ్ర విద్యాధి సభ: — ఈ నెల 3 తేదీ శుక్ర వారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు. (ప్రిన్సికేసు వందలి కెల్లెలుచోటలో, నాంధ్రవిద్యాధి మహాసభా స్థాపితోస సంఘ కక్షయును నొక సభ జరగం బడును. శ్రీమత గా. పారి నశ్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ గానపాఠశానింతురు. బ్రహ్మశ్రీ. పురాణం నాగభూషణము పంతులు గారగ్రాసవాధిపత్యము వహించ సంకీర్తించిరి.
కెల్లెలు హైస్కూలు, తిరువల్లి క్షేత్ర: — వచ్చే శనివారము రవ తేదీ మొదలును ౮-౧౧ గంటలకు ఈపాఠశాల ప్రైవేరి డివార్డుమెంటువారి ప్రదర్శనముకటి జరుగును. ఆహ్వాన్త్రునొనగాను ప్రదర్శనమును పారంభించెదరు. రెవరంకు జేక్కు మాలింగారు అధ్యక్షతను వహించుదురు. ఆర్. మెక్లియాను కన్య గారు ప్రదర్శనముల వలది లాభములు అనువిషయమును గురించి ఉపన్యసించెదరు.
పి. యస్. హైస్కూలు: — వచ్చే శనివారము 4 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు మైలాపూరు, లజు, మాధవబాగులో ఈ పాఠశాల విద్యార్థివృద్ధి సంఘమువారి 7 వ సాంవత్సరికొత్తనము జరుగును. ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు కొన్ని గాభ్యాంగ విషయములగురించి ఉపన్యసించెదరు ఆనరబిల్ వ్యాయయార్తి. టి. వి. శేషగిరి అయ్యగు వి. ఏ. వి. యల్ గారు అధ్యక్షతను వహించుదురు.
శ్రీ గురజాడ అప్పారావు స్మృతి (బసవరాజు అప్పారావుగారు)
గి. కోకిలా! పాఠశాంతిక కోర్కెలన్ని
వమ్మజేసి, శోకమున మమ్ముమంచి,
మాపులకు నందరానిదై చొరకకక
మైన ముఖామిగొచ్చి తే! మును నిన్ను
శితకాలమునంబెట్టి చిక్కి గుక్కి
చాటుమాటున దాగుండి, సరసమగు వ
సంతకాలము వచ్చెడునంతవరకు
ఓడినపట్టలేకతివే! (ప్రియశభి
వెట్టిపడియెదుగాని నీవెటుగవైతే!
ప్రకృతిమార్గములకు నడ్డువచ్చుచుంటే!
వేసవిచనంగ, దానినెన్వంటవచ్చు
శితకాలము రాకుండజేయగలవే!
నిత్యమా నీడుగానమ్ముతీపి వీర
లకు రుచింపవోయెను, విలపించి
“శ్రావ్యభూమి”నే మెచ్చుకొనెడి వీరి
మతుల కెట్లెక్కినార, “గోమలసాన”!
అంతమాత్రాన వీరివైనాగలే!
మొగుచికటి యొక్కవో నెలయుగాదే!
ప్రకృతివైచిత్ర్య మిట్లుబంగ, మమ్ము
లకు మెచిదు నిశ్చయముగలయ్యే!
మంచురమ్ము వసంతకాలమున నీడు
గొత్తగిత్తము విని నెంతోకోర్కెనుంటి,
నింక నేమి వసంతకాల? నీడుపాట
వివదించుకాదె యింక మాచినులకున?
మరిచిపోవము-నెచ్చెలి మమ్ము, దలపు
మ గలలర చేష్టలదక్కి యాలకించ,
వీరిమై హాయి, నీరద్య గానరసము
చిలుకునప్పుడు నీరు నెచ్చెలలయిండు.

వముగు మిరిపుడు కాపాడరలసి నున్నాను. మీరేక నిరలంబించి విశిష్టయందున్న ను మీరలవరించు కొనిన య హ దర్శములకు భిన్నముగ ప్రకర్తించుటకు.
సాధన తెలుపుగా గారా! మీ కళాశాల చేయుచు నుత్తమ సేవకు దొరతనమువారు బాగుగా గ్రహించి న్నారు ఈ కళాశాల చిరకాల మిట్టి సేవ నొనర్చి ఈ కను ఈ రాజధానికి నూడ నువరించుచు గాక యని మహా సభయందు నుడువుచున్నాను.

వివరములు క్రిందికి.

మదనపల్లెడివిజయం సంఘము	2
కర్ణాటకాలోని సంస్కృతి, కృష్ణపాఠశాల వార్తలు	3
కృష్ణానదీ కారము	4
కర్ణాటకాలోని సంస్కృతి, కర్ణాటక ఆస్పత్రు వార్తలు	5
ప్రభుత్వ వార్తలు	6
కర్ణాటకాలోని సంస్కృతి	7
విదేశీ వార్తలు	8-9
కర్ణాటకాలోని సంస్కృతి	10
విదేశీ వార్తలు	11-12-13
కర్ణాటకాలోని సంస్కృతి	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 2 వ తేది

గురువారము

వ్యాపారము-జపాను

మన ఇంగ్లీషు కార్యదర్శిగారు ఛేంబర్లకు గాని జపానువయొక్క వ్యాపారవిషయమున నా దేశప్రభుత్వమువారు చేయుచుండు సాయమువిషయమున ప్రశ్నించి రీసుగారు మిక్కిలి ముఖ్యతను గుఱచుచున్న పురికొల్పినారు. మా ఛేంబరు వ్యాపారమునకు సంబంధించి జపానంతో వరకు పోటీపట్టినదను సంగతినిగురించి యీనగరములోని ప్రముఖులగు వ్యాపారస్థులిచ్చిన యభిప్రాయములను విన్నవించు ప్రకటించితిమి. అందులో నొక్క రావు బహదూరు పి. టి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు తప్ప తక్కినవారందరూ విరోధియైనారు. విరోధియైనందులో కొందరు మా ఛేంబరు వ్యాపారమునకు విశేషము భంగము కలుగలేదయ్యి మరొకరిని జపాను ప్రభుత్వమువారు వ్యాపారస్థులకును పరిశ్రామికులకును ఈనాములచ్చి ప్రోత్సాహపరచుచున్నారనుటకు వీలులేదనియు సభిప్రాయపడినందు అందును వస్త్రముల వ్యాపారమును సాధ్యమునంతవరకు స్వాధీనము చేసికొనవలయునని జపాను సర్వప్రయత్నముగానర్చుచున్నదని మాత్రము అంగీకరించువారై గారు అందులో నొకరిద్దరు ఏమాత్రమును సందేహపాలేక జపాను ప్రభుత్వమువారు ఈనాముల ధర్మని అమలులో పెట్టుకుండినచో నెక్కువ ప్రతిభను నియు అట్టి పద్ధతి ప్రచారముగా నున్నదనియు నిర్ణయించవలయుననియు సూచించియున్నారు. ఈసందర్భమున జపానువ్యాపారపుల్కలను కొద్దిగా విమర్శించుటకువసరము. ఇరువది సంవత్సరములకు ముందు 1895లో వ్యాపారము జపాను 1.97 లక్షలరూపాయలకు జరుపుచుండెను. ఒదియేండ్లక్రింద ఆ సంఖ్య 0.92 లక్షలయియుండెను. 1914-15 వ సంవత్సరమున నియంత్రణ 20.10 లక్షలై కష్టపట్టుచున్నది. దీని మిప్పుడు నిగుమతిచేసికొను వస్తువులలో కాటమిగిలినవంతులు జపానునుండి వచ్చుచున్నవి. గుమతిగా నూటతొమ్మిదివంతులు జపానునకు వచ్చుచున్నాయి. మనము 1914-15 లో ఎగుమతిచేసిన వస్తువులలో మూటనలువదియూపంతులు

జపానే స్వీకరించింది. అగ్రిపెట్టు వ్యాపారమునకు జపానే యెత్తినచెయ్యి యయినది. 1913-14 లో 4,634,000 గ్రానులను పంపిన యాదేశము 1914-15 లో 7,165,000 గ్రానులను పంపినది. ఈ యంత్రణలన్నిటిని విమర్శించి చూడగా జపాను మనలో వ్యాపారము దినదినమును అధికతరము చేసికొనుచున్నదనియు అందులో ప్రతివ్యాపారము పెరుగుచున్నదనియు సర్థము కాగలదు. ఈస్థితి మనమునుకొనుదానికంటె హెచ్చుత్వముగా సంభవించుచున్నదనుటకు మరియొక నిదర్శనముకూడ నున్నది. 1914-15 వ సం॥ మనవ్యాపారము తగ్గినది. మొత్తపు వ్యాపారము తగ్గినను జపానులోటి వ్యాపారము మాత్రము హెచ్చినదని జపానులోని హైందవ జాపానీయ సంఘమువారిపత్రిక వ్రాయుచున్నది. అనగా జపాను ఈయధ్యసయమును చూచుకొని హైందవభూమిలో మే మిదివరకు నెన్నియో పర్యాయములు వ్రాసినరీతిని వ్యాపారమున స్థిరానము వైచికొనుచున్నది ఈవ్యాపారముతయు మనకు దావరించియుండు అనిగ్బంధ వ్యాపారపద్ధతిక్రింద అనగా సంతకాలేక జరుగు పద్ధతిక్రింద జరుగు చుండునది కాదని మేము పైన విమర్శించిన విరోధియను వ్యాపారస్థుల యభిప్రాయముల వలననే విడితముల చున్నది ఇటీవల నాంగ్ల సీయలో మిత్రముండలిలో చేసిన జాతుల ప్రతిఘటలు సమావేశమును జర్మనీ మిత్రముండలి యొక్క వ్యాపారమును మూడునకు చెనకకుండుటకై సంరక్షణసుంకము లాదిగా గలవి యాలోచింపవలసినదని తీర్మానించుట మాచదువరులు స్మరించుకొన గలరు. ప్రభుత్వముయొక్క బలము వెనుక నుంచుకొని సంరక్షణసుంకములు ఈనాములు గేరంటీలసాయమున జర్మనీలో చేయు బహిష్కార జర్మనీలో జరుపాచుల కన్నబడు చుండగా స్కాట్లండులో ఎనిమిది రూపాయలకు నమ్మటచేత గదా జర్మనీ లోక వ్యాపారమును వశము చేసికొని ఆంగ్ల వ్యాపారమును గూడ ముగిసివేయప్రయత్నించినది. ఆభయముండుటచేతనే గదా మిత్రముండలి వారిపక్షే తమ స్థానమును భద్రపరచుకొనుటకు సంరక్షణసుంకము లాదిగాగల వానికి మార్గము లతయు చున్నారు. ప్రభుత్వపు సర్వశక్తుల సాహాయ్యమును సంగీకరించు రాష్ట్రముల సదుద్బుటకు తదనుగుణముగు నుపకరణములే యుంకి తీరవలయును. ఇది తప్పక యెల్లజేశములును అంగీకరించి తీరవలసిన సూత్రము. లక్ కామైజున కేమిభయము వచ్చును లెక్కని మిన్నకుండుటకు వీలులేదని నిశ్చయి విరోధియను వ్యాపారస్థులు అత స్ఫుటముగా జెప్పుకున్నను మోరీతిగా మానసముననైన ననుభవించుచున్నారనుట వారిమాటలవలన విశదముగుచున్నది. లక్ కామైజుమూల యెట్లున్నను నిన్నటి దినము అభిప్రాయము లిచ్చిన యైరోపియనులలోనే యొక్కరు జపానుపోటీ హిందూదేశమునకు జేరిన యంత్రాగారములలో నుత్పత్తియగువస్త్రములకు నెక్కువగా పోటీతగులుచున్నదని చెప్పిరి నేడు హైందవ యంత్రాగారములలో పోటీపడినవారు హైందవుల యవసరముల నెరిగినపిదప లక్ కామైజులలో పోటీపడుకరనికూడ వారే చెప్పిరి. జపాను వారు మన దేశమున మన వ్యాపారస్థులతో పోటీ

పడ నారంభించియుండునది యొక్కవస్త్రముల విషయమునమాత్రమే కాదు. బొత్తాములవ్యాపార మొక్కటియు పీగాణీ కర్మాగార మొక్కటియు జపానువా కి పోటీచేత విచారకరస్థితి నందవలసి వచ్చినది. టిహ్లాబుబొత్తాము కర్మాగారపు కథ ఇచ్చట యనవసరము. కలకత్తాలోని పీగాణీ కర్మాగారమువిషయము చెప్పితి మేని జపానువారి పోటీ యిట్టిదిని యర్థము కాగలదు. ఆ కర్మాగారము వారు ఇతరవస్తువులతోగూడ విశేషముగా నన్ని విధముల బొత్తములను చేసి యమ్ముచున్నారు జపానునకు పోయి పనిచేయుకొని వచ్చిన వండితు డచ్చట కార్యనిర్వాహకుడుగా నున్నాడు. క్రొత్తి క్రొత్తయంత్రసామగ్రియంతయు తెప్పించ బడియున్నది. ఆవరణ గవర్నరుగారు ఆ కర్మాగారము నకు దృఢమిచ్చి గారవించినారు పరిశ్రమాశాఖాధికారి యాకర్మాగారమునుగురించి పొగడి వ్రాసియున్నాడు. ఇట్టి కర్మాగారమున తయారయినవస్తువులు గ్రానులకు రు. 8-9 ల నుమన నమ్ముచుండినవి జపానువస్తువులను ఇట్టివియే యమ్ముచుండినవి. ఇప్పుడు జపానువ్యాపారస్థులు తమవస్తువులకు సర్ధవెల లొనర్చినారు అందుచేత మన స్వదేశీ కర్మాగారమును సర్ధవెలకే యమ్మువలసినవారై నారు. ఇట్టియవ్యాయ మగు పోటీకి నెంతకాలము మన వ్యాపారస్థులు నిలువ గలరో చనువరులే యూహించుకొందురు గాక! మన వస్త్రముల వ్యాపారము మా ఛేంబరులో పోటీపట్టునని ప్రభుత్వములోనుండినయధికారులు పన్నుకుగాను వేయబడినను కిములతో సరిమాగు నట్లుగా లోదేశము నుంకములను ఎక్కనైన అనుపేరిట విధించిరి అట్టిది విధించుట యన్యాయమని యొలోకాలముగా మనప్రముఖులు మొరపెట్టుచున్నను ప్రభుత్వమువారు తొలగించినారు కారు. మాట్లాడినప్పుడెల్లయును నిర్బంధపద్ధతి యడ్డము వచ్చుచుండెడిది. ఇప్పుడు కామైజుపోయి మాకు జపానుపోటీ తగులుచున్నది. యుద్ధమునచ్చి అనిర్బంధవ్యాపార పద్ధతిని లోకమునకింతటికిని భంజించినై చినది. ఇంకను మా ప్రభుత్వమువారికి మాత్రము ఆలోచనలే పారకుండుట యాశ్చర్యకరము. మా ఇండియా కార్యదర్శిగారు విచారించనైన విచారించుకూ యరు ప్రశ్న వేసికొనకుండుటకు చింతింపవలసిన స్థితి మాకు సంఘటించియున్నది. మా కీగతి పట్టియుండగా ప్రభుత్వము వారు కొంచెము చేయూతయొసంగిన మా దేశమున విశృంభించగల వ్యాపారములను అగ్గిపుల్లలు, పట్టు, గాజు, వస్త్రములు, చక్కెర, నీమెంటు, బొమ్మలు, బొత్తాములు, కాగితములు, రాసాయనిక ద్రవ్యములు అన్నియును జపానే నాచికొను పోవుచున్నది. బెల్జియములో గాజుకరిశ్రమ యుద్ధము వలన నిలిచిపోగా మన యాంగ్లప్రభుత్వమువారు మన గాజుకర్మాగారములను తలపెట్టినైన తలపెట్టక జపానునకు కట్టాకుల నిచ్చుచున్నారట! ఈయధికాలమే మన పరిశ్రమలకు కుత్తముకాలము. తరువాత నన్ని రాష్ట్రములును మరల తలయెత్తికొనును. ఈలోపుగా మనము స్వతంత్రముగాను ప్రభుత్వమువారి మూలకమునను చేసికొనవలసిన పరియంతయు చేసికొనవలెను. తగిన విమర్శ తగిన యాందోళన ఈవిషయమున యుద్ధావసర

క్రొందటి అట్టోబరులో జరిగిన లా ఆఫ్ సెటిను పత్తుల
కృతాంధ్రుల ఆంధ్రులు: — యం. యన్. టి. ఆయనాధరా;
యం బలరామ రెడ్డి; సి. పి. జగన్నాథాచార్య; బి. క్రీష్ణరా
సి. లక్ష్మీకృష్ణారాయణ; ఎ. లక్ష్మీకృష్ణారాయణ రావు;
పేరరాజు; ఎ. రఘురాధరారావు; వై. పాంబవీరకాశ్రీ; య
నకృతారాయణజ్ఞ; ఎ. సీతాపతిరావు; పి. వి. సోమయ
జు; పి. శ్రీరామనాచారి; టి. వి. శుబ్బారావు; పి. ను
వీరరావు; పి. కన్నకృష్ణకాశ్రీ; ఆర్. వరదాచారి;
కెంకటరావు; టి. వెంకటేశ్వర చూర్యనారాయణమ;
కె. విజయరాఘవులు; యన్. విజయరామకృష్ణ; టి.
వీరాచారి.

బరోపా మహా సంగ్రామము

జర్నలు లొకగుండు వదలిన ఆంగ్లేయులు రెంటిని వదలుచున్నారు.

మొన్నాస్థిరునుండి పలాయనము - కర్నూలుగా రంపిర వార్త.

మైగ్రేనురొద్ద టర్కీ సేన పుర్తగా నాశనమగుట.

ప్రస్తుత పరితేదు-విజయమును బడచునలెను - అధినికేతముల నా టిలుల ప్రసంగించిరి.

ఇంగ్లండు

కిచెనరు ప్రభువు.

కిచెనరు ప్రభువు గారు లండనుకు వచ్చిరి. పారిసు - కిచెనరు ప్రభువు యం. బ్రియాండు గారిలో చాలసేపటికంతము చచ్చింది.

డాక్టర్ లుగోనున్న విలేజును రూటరు వార్తాస్థానమున కిట్లు తెలియ పరచెను. ఈ డాక్టర్ హెల్మీన్, ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలెండు ప్రైవేటులుండు స్థానములను కిచెనరు ప్రభువు చూడబోయిరి. వీరు జరిగిన మనోగారితో సంభాషించిరి. ప్రభువును తెలియ పరచునడ వీర యా ప్రదేశముల చూడబోయిరి. అయినను వీరు వచ్చిననుగతి ఇట్లె వ్యాపించెను. కిందకులులలోని సయితులు వీరికి స్వాగత మొసగుట కై సమద్రతరము కు పరుగున బోయిరి. వైసెక్ లూయీ-నీనకు శ్రీ చక్రగిరిగారి సంతకమును కిచెనరు గారు వైసెక్ లుకు తెలియపరచి అంతరమున జరగలు బర్లు వుడ్డు గారితో గూడి ఫీరంగులు కాల్పు స్థానముల పరీక్షించిరి. వీరకాశ్యంతులై అతి ఉత్సాహముతోనుండిరి. ప్రయాదమున లెక్కగొనక వీరు అన్ని స్థలములనుండు వైసెక్ లుతో చూచుచుండిరి. ఒక సమయమున వీరికిరి తురుష్కులైనవలకును లి. ని. గజముల దూరము మాత్రముండును. అందరు ఆస్ట్రేలియాను వైసెక్ లుగోనులతోను (వీరు ముచ్చటించి వ్యవస్థితరీ చక్కగ గ్రహించిరి. రజరంగమునకు వీరి రాకవలన వైసెక్ లుకు మరింత ప్రోత్సాహములు కలిగినవి.

లిమప్ కాపిల్ స్ట్రాగారి యువస్థానము.

లండను నవంబరు 22. - లిమప్ కాపిల్ స్ట్రాగారు సెంటుపాలు దేవాలయమున నుపహసించుచు నిట్లనిరి. - ధగవంతురీ కనుగొని ధగవంతురీతో వైకృతమునందుటకు భారతీయముల తిపించుచున్నారు. భారతీయములలో నెల్ల భారతీయుల కియ్యది చిహ్నమయ్యెను. గతి మూడువేల సంవత్సరములందు భారతీయుల స్వాదయాభిలాష నెగవేరలేక. కాని యిప్పుడు వారికాకలు కృద్ధియైంది. భారతీయవైసెక్ లు మన పక్షమున బోయిమందుటవలన భారతీయులకు హక్కులున్న న వారి కార్యమును బేమాడక పరుగురనుమితి చేసేరి. కావున నేను భారతీయుల యాశలగుంచియే చెప్పవలెనని వారి హక్కుల విషయమున జెప్పెను.

బాల్కను రంగము.

కిచెనరుగారి యభిప్రాయము.

లండను నవంబరు 30. - బాల్కను రంగమున జగ్గ నీయులు ప్రకటించుట యుద్ధతంత్రము గాదు - ఇయ్యది గాజ కీయ కావ్యమునలె గన్నట్లుచున్నది - అని ఏథెన్సులో కిచెనరు ప్రభువు జెప్పింట్లు తెలియుచున్నది.

భారతీయ కెప్టానులు.

లండను నవంబరు 30. - సాహాయ్యవైస్యములలో బని చేయుచు రణరంగమునం దుద్యోగియుల పనిని జూచుచున్న భారతీయ వైస్యములందరి కప్టానులకు తిత్కాలమున సేజరు పదవి నొందెదగా యని కర్నూలు ఆండర్నెక్ గారడిగిరి - అట్లు పనిచేయుచున్న వారిలో కొందరి కావదలిరి తిత్కాలమున నొసంగుటకై కొన్ని సలహాలను యుద్ధసంఘమువారికి సంపిలిమని తెసంట్లు గారు జవాబు నిచ్చిరి.

సరి ఇయాక్ హామిల్టన్.

లండను నవంబరు 30. - నేటికినియున సరి ఇయాక్ హామిల్టను గురి శ్రీ రాజు గారి దర్శనమును చేసిరి.

డాటరెల్ మునిగిపోవుట.

లండను నవంబరు 30. - డాటరెల్ లను నోడయ ముంచి

అధిని వేళెములకు గవర్నరుల నియమించుట.

లండను నవంబరు 30. - సర్ హెన్రీ హెస్కెట్ బెల్ గారిని మారిన నునకును, సర్ ఎడ్వర్డు మియెడ్వెడరు గారిని లీకర్లు దీవులకును రివర్సువిల్క్విక్ సుక్ గారిని సిరాళియోకును సర్ రాబర్టు బామర్సు గారు కోశాగారపు సెక్రటరీగ ప్రవేశింపగ నే అధినివేళెముల ఆండరు సెక్రటరీగనున్న సర్ జాక్ ఆండర్నెక్ గారిని సీలూను గవర్నరు గాను, నియమించిరి. సర్ జాక్ ఆండర్నెక్ గారిస్థానే సబ్బర్డి ఫిడెల్ గారు నియమింపబడిరి.

వెర్రియా.

లండను నవంబరు 30. - కామస్సుసభలో బోర్డులకాలమున రాబర్టు సెనెట్ గారిట్లెరి. వెర్రియావారు శాంతమున నిలిపి తాటస్థ్యధర్మమున నెరవేర్చు సమర్థకలుగునట్లు వెర్రియావారితో గుమ్మవాగును బ్రటిషువారును రాయబారముల నడపుచున్నారు. ఈ రాయబారము లింకను జరిగిన గారి వివరమున వెల్లువలనక జేకహితముగాదని నాయభిప్రాయము.

లండను సగరమున నొక మీటింగు.

లండను నవంబరు 30. - నిర్బంధ వైసెక్ సేనను గూర్చి చర్చించు నదేశమునో లండను పురమున నొక సమావేశము చేయబడినది. ఆస్ట్రేలియా, కెనడ న్యూజిలెండు వైసెక్ లు మూలమున నీ సమావేశము తమ పూర్వపు ఉద్యమమును మంచి తుదకు "ఖర్చు తప్పులు లెంతయైన గణింపక యుద్ధమునలను మన సంపాదించ వలెనను ఒక తీర్మానమును అత్యుత్సాహముతో నొనర్చెను అధినివేళెముల ప్రతినిధులు సమావేశపూరింభమునకు ఉపన్యాస వేది సాక్రమించు కొని ఆస్ట్రేలియా జేకీయెడకు నొకని అధ్యక్షునిగ నియమించిరి. వెక్కు ఉపన్యాసము లాసర్చు బడినది. మిత్రముందలి వారి మరతుల నంగీకరించు వరకు సమాధాన మొనర్చు మాడదని ఆందరు ఉపన్యాసకు బుద్ధిపించిరి.

ఆంగ్ల నౌకాదళము ముట్టసింపువులు.

లండను నవంబరు 30. - ఈదినమున ఆస్ట్రేలియానుండి జీబ్రాల్ నకువలకుండు సముద్రతీరమువై ఆంగ్ల నౌకాదళములు చుట్టడి సలిపినవి సరిహద్దునుండి తెలియవచ్చినది.

నౌకాదళాధికారుల ప్రకటనము

లండను నవంబరు 30. - విమానదళము లోని నలు రెఫ్టిసెంటు లిన్నె గారును మరియొకవరాను వైసిగోవ్యోగి యు అగివారమున తెల్లియముసముద్రతీరమున కాపు గామును నొక జగ్గములలాంతిగ్గమివై బాంబులు వేసి నానిముంచి వేసిరి. అగివారమునాడు ఒక నౌకావిమానములో నున్న లె. ఫెర్రాండు గారు ఒక జగ్గమునవిమానమునై గుండ్రు చేసెను. జగ్గమునవిమానము ముగిసిపోయెను.

శ్రీజార్జి చక్రవర్తిగారు.

లండను డిశంబరు 1. - శ్రీజార్జి చక్రవర్తిగారిని నేడు స్నానపు పర్వమిద కూర్చుండబెట్టి యువ్యావసరములొనకి తీసికొని వెల్లిరి. వీరికి దేవుకగిరిన పిమ్మట పడకగదిలోనుండి బయటకు వచ్చుటకదియే మొదటిసారి.

బోస్నులాకారి ప్రసంగము

లండను డిశంబరు 1. - ఆంగ్ల దేశమువారు మానవలసి సంశ్లేషణను చూపుటలేదని శత్రువులు చెప్పుచున్న మాటలను గూర్చి స్కాట్లండు కార్మి రేషనువారు చేసిండులో బోస్నులా గారి లెటులనుడివిరి "మనమిప్పటికి చేసినంతవర చేరుగను గుండుని యుద్ధాంగిమున నెరవేరవలసిరా? నౌకాదళము నొకముగొన్న బాని కన్న సాధికముగ గూడ పనిచేసి యు

న్నాడు. మనము దివాలాదీయుటకు సిద్ధము - నున్నాము" బోస్ను వార్తాపత్రికలు వ్రాసింది. మనకును దివాలాకును చాలదూరము గలదు. మన ధననిధు లింకను స్పృశింపబడవలెన లేదు. శత్రువులకార్యులగింతల కాలమునకన్న నెక్కువ కాలమే మన మోర్య గలుగుదుము. మన దేశమునందలి ప్రజలలో నిపుడన్నంత యొకమత్య మిదివర కెన్నడును కలిగియుండలేదు. మన మవలంబించినట్టి విధానముల నవలంబించి ఏదేశమును గూడ మనము సిద్ధముచేసినంత సేనను సిద్ధము చేయబాలను. నే ను వి జ య వి శ్వా స ము ను నెల్ల డిం చి తి ని. దా ని ని ధృ వ త రు ప సా ధా ర మే మై స క ల దా. యని కొందరడిగిరి. దానిని కాదనట కాధారము లేనియు లేదని నేనెరుగుదును. తూర్పునుండి చాలనెలలవరకును మిక్కిలి మంచివాస్తవములకకకాశ లేదని నేనెరుగుదును. తూర్పున దినయును కలిగితిరునని నాకు గట్టి నమ్మకము కలను. సింహా బూకనమున మనము నెమ్మదిగవై నకు వృథముగ విజయోన్ముఖుల మగుచున్నామని నానమ్మకము. అధినివేళెములవారు చేసిన సహాయ మక్యెచ్చుతము. ఈ యుద్ధ కారణమున అవిచ్చి స్నానరాగ సాశబద్ధులగునట్లు సామ్రాజ్య విధానము మార గలదు. ఆంగ్ల సేనామఖమున శత్రువులు తదను గుండ్రుకు రెట్టింపుగ మనమిపుడు వదలుచున్నాము.

ప్రాన్సు

విశేషములు శ్రీప్ర.

లండను నవంబరు 30. - పారిసు - రెండుపుటకు విశేషము లేనియు లేవని సుధ్యావ్వాచన బ్రకటింపబడినది.

కరగోళ యుద్ధము.

లండను డిశంబరు 1 - పారిసు - కోజంతయు పొగమాయ క్రమియ్యముండెను. చాంపెలో కొంత మంచు కరగుటకు పూరింభించెను. ఎప్పటివలెనే నే నాముఖమున ఫీరంగి యుద్ధమును జరిగెను. ఆర్టాయి పూరింతమునకు లూనువద్దను ఆల్సేనునంచును కరగోళ యుద్ధములు జరిగెను. అని ప్రకటింపబడినది.

రుష్యా

రుష్యావారి ప్రకటనము.

లండను డిశంబరు 1. - మెట్రోగ్రాడు-రీ గా,సిక్ నుస్కా, ప్రిక్ ప్రాంతములం దచ్చటచ్చట గోరాలములు జరిగెను. కశే వీయూపూరింతముల కొలది గోరాలము జరిగెను అని ప్రకటింపబడినది.

ఇటలీ

ఇటలీయారు ముందునకు బోవుట.

లండను డిశంబరు 1. - ట్రెంటిన్ సాంతిములందు ఫీరంగి ప్రయోగ మెడతెగక తీవ్రముగ జరిగు చున్నది. రెవి కోవద్ద నున్న రైజువైసెక్ మిదకు వైసెక్ గృహముల మిదకు ఫీరంగుల వాళజేసితిమి. కాన్యాలో శత్రుప్రెస్టుము నొకభాగము మన ఫీరంగుల బాక లోనై ఛిద్ర మయ్యెను. మాంటిసోలో నిటాలియా వారి స్థానములమిద శత్రువులు తీవ్రముగవేరి కొని వ్యర్థులైరి. గొరిజియా సమీపమున బోరాల మతి పట్టుటలతో గడుచు చున్నది. ఇచ్చట ఇటలీయారు కొంచెము ముందుకు బోయిరి. కాన్స్ పీతభూములం దున్న సాన్ మాట్టి నో బావ్యాప్రదేశములకు వచ్చితిమి. మొత్తముమిద లెవరై టైలెట బట్టితిమి. అని ప్రకటింపబడినది.

సర్వీయా

సర్వీయావారు మొన్నాస్థిరును విడిచిపోవుట.

లండను నవంబరు 29. - కర్నూలు వాసిచ్ గారు ప్రి జ్యోడునుండి సర్వీయావారినుంట్రి కిట్లు తంతునంపెను నేను మూగ్గుటారికి బోవుచున్నాను - కొస్సానో బయలునుండి ప్రి జ్యోడునున్న బాటలనన్నిటిని సర్వీయావారు గాపాడుచున్నార - మన వైస్యపుకోభాగము లప్పుడే లిగర్ ముగ్గులవద్ద ఆల్సే నియాలో జొరబడినవి - కర్నూలు వాసిచ్ గారు మొదట రెన్నాకు బోయి తరువాత ఆల్సేనియాలోని యెల్బానానకు బోయెదరు - అని ఏథెన్సునుండి తంతునచ్చెను.

ఆల్సేనియా వర్తనము.

లండను, నవంబరు 30. - సలాని కా - సమ్లాని బ్రటిషు వారి వైస్ కాకోసుగారి యధీనమున నున్నవారు ఆల్సేనియా గుండా ప్రయాణముచేసి, నవంబరు 29 తేదీకవచ్చిరి. తిగినబండ్లు

మొదలగునది లేకపోవుటచే పేరు మారుతో గవ్వబడియున్న ధర్మశాస్త్రములనుగూడ పాఠ్యముగా తీసుకొనివచ్చి ప్రయోగముచేయవలసివచ్చెను. ఇందుకు దీనినిగూడ తీసుకొనివచ్చి, అచ్చట వారికి కొన్ని బండ్లు కొరకను. సర్వీయనుండి రైతు దీక్షగా పరీక్షలులకు పోవుటకు అన్నియు తరచుగానులతో నిండి యున్నవి. వైసికులు నుండిర. గ్రీనుజేతనున జొరకమును చే వీరిలో చాలమంది చుడ ముదురు.

జగ్గని

జగ్గనియ నైసికమునకులు.

లండను నవంబరు 30:— రాష్ట్రాంశభూమిరంగమున ముఖ్యములగు జగ్గనియ నైసికమునకులు జరుగుచున్నవి. జగ్గనియొక్క పదమిదిభాగమునను నైర్వతిభాగమునను సరకులు నిలువపడి యున్నవి. ఈ భాగములనుండి కడచిన శాల్కనిన ములనుండి హోలెండునకు పత్రికలు వారేను ఈసంగతియే మాత్రమును బహుమతిగలముల జగ్గనియ ఒలూమదేశముల సరిహద్దులందు బాగ్యుకతో కావలిగా యుచున్నాడు.

ఆస్త్రియా

ఆస్త్రియా నైసికులు.

లండను నవంబరు 30:— ఆస్త్రియా నైసికులు మూడు పటాలముల వారు రన్చకత్తడు వచ్చుచున్నారని బుఖారెన్టునుండి తంతి వచ్చెను.

టర్కీ

టిసిఫురు యుద్ధము.

లండను నవంబరు 30:— టిసిఫురు యుద్ధమునకు శత్రువులు 4 దివిజనల నైపుల గొరచ్చిరి. అధికార్లు పోకటించిరి ఈ వారిగింటిగోలు ఒకటి మొదలంబ ధ్వ స మొ రింప బడినదని కెడియ చెప్పి మేముచూచిరి దానిలను వీరుతెలియ వరదిన అంశములు ధ్వనపరుపడినవి. శత్రువులకు పహారులు చేయ నిమిత్తము తురుమునై న్యములు వచ్చియు తెలియ వచ్చింది. జనరలు టువుతుమెండు గారు గాయపడిన నైసికులను కెడియ యుద్ధంగమున నుండి రప్పించి నడికి దిశకు తట్టిన మరయొక సాసమునకు పోయిరి.

గ్రీసు

మంచు గురియుట.

లండను, నవంబరు 30:— సూనికా, మంచుదట్టముగ గురిసెను.

శరణాగతులు సహజకాకు వచ్చుట.

లండను, నవంబరు 30:— చాలమంది శరణాగతులు ఎడతెరిసి లేకుండ సూనికాకు వచ్చుచున్నాడు. వీరిలో నేమియు లేనివారి నేరలున్నారు. వీరికి సహాయము త్వరలో చేయవలసి యున్నది.

స్వీడను

రుష్యాతో యుద్ధమున హాకపుస్తకము.

లండను, నవంబరు 30:— కోమెషేగను రుష్యాతో యుద్ధమున గ్రంథముకటి నెవెనెహెడినీగారిచే వ్రాయబడినదిటిల ప్రయంపలడెను. స్వీడనువారిని తమ తాటస్థమును త్యజింపవలసిదని యీ పాత్రమున నెక్కు ప్రార్థనలు నలుప బడెను. కాని ఈ గ్రంథమున స్వీడనుదేశపు వారాపత్రికలు అనాదరణ మొనరించిరి.

పోర్చుగలు

పోర్చుగీసువారి రోడల గొనుట.

లండను నవంబరు 30:— పోర్చుగీసు తీరములనురక్షించుటకై ఒక్కొక్కటిరంం టన్సుల బరువునుమోతుగల యోడలను, అరు ఓడలను గొనటకు పోర్చుగీసువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఫిల్లీ

ఫిల్లీ నైటిటరీగారి వార్త.

ఫిల్లీ, డిసెంబరు ౧ — నవంబరు 30 తేదీన ఫ్రేటునెక్కి టరీగారు రాజపతిధికారి కిడిగునవార్త నంపిరి. సర్వీయ వారిని దలయుచున్నాము. బల్లేయవారు వారిని ప్రేమించుతై పురుషులను సాగ్గిరై పురుషులను దునుచున్నారని జగ్గనియ

సర్ హెన్రీ కాటను

(ఇండియాపత్రిక-నవంబరు 5 న లేది.)

కె. ఎమ్. రాబర్ట్ నుగారు.

ఇండియాకు సివిలుఉద్యోగముల తేయబోయిన బ్రిటిషులకు చాలమంది భారతవర్ష హితార్థమును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యహితార్థమునూడతలపాసి రెంటికి తేయమొనగూడునట్లు పని చేసియున్నారు; కాని ఆనర్వసాక్షిగత తడేకరీతుతో తమ కీర్తి సామర్థ్యములను ధారవోసినట్టివారు సర్ హెన్రీ కాటను గారంతటివారు చుటొకరు లేరు. నేను 10 సంవత్సరముల క్రితము పాల్ల మెంటునభల్లో ప్రవేశించినపుడు ఇండియా సమాచారములు సంధిగావసఫయందుండెను. అట్టి సంధిగములను నిర్మితినినిప్పి చెప్పగల సమర్థుడీతడొక్కడే. ఒకతైపున నిరంకుశాధికార భావములు ప్రబలియున్నవి. పాలకులకును పాలితులకు అపూశయంతటి యంతర మేర్పడియుండెను. ఇదియంతయు స్వస్థిస్థిధి నుయ్య, దీనిని గప్పివుచ్చుటకు ఇటున్న సూక్ష్మము అటుపాడిచినంతదనుక మీపడదనియు, ఉన్న విభేదముల నుండనిచ్చి నే శ్రేయస్కరమనియు సంతనించు మందస్వభావు లొకచెంత చేతుల చూడ మగొనియుండిరి. బ్రిటిషుల సహజసాంప్రదాయములకును ఇండియాలో జరుగుచున్న పాలనావిధానమునకును ఏదిధమైన సంబంధము కనబడదనియు, ఈ రత్యయము సత్వరముగ సంస్కరింపవలయుననియు, పాలకపాలితివిభేదముల సహజముననియు, అట్టివిభేదములను నూతనగొను నిరంకుశాధికారులవై కిమక పూని తొందరపడు తివ్రవాదులు కొందఱు చుటొకతైపు గుమిగూడియుండిరి. ఇట్టి వివిధావేశములపాలయిన నిజకర్తులను సహజేశ్వరచి, విశిష్టావము నేర్పరచి సమన్వయింపజేయు మహనీయు డెక్వనుకు కానరాడయ్యెను. అట్టిసమయమున ఆ యుద్ధు కావ్యమును నిర్వహింప కీర్తిశేషులగు సర్ హెన్రీ కాటనుగారు కదవించిరి. ఆ తేజవరహితులగువారి యుద్యోగానుభవమువలన నేమి, పాలకవర్ణములని వాడయ్యు భారత వన్వాభిమానమును వదలకుండ పాలకపాలిత సమైక్యవాదవ్యము మూర్తిభవించిన యా కార మేమో యునునట్లు దోపింపజేయువారి సంపూర్ణ సహార్థమువలన నేమి డేసనిబట్టి మాయించు అప్పటి నందిగాకన్వనండి విమోచన మార్గమును బాగవలసనుర్గుడు ఈతడేమని యెల్లరకును విదితమయ్యును. ఏ విషయమున ఆలోచించిన తొందరపాటేమియు లేక, స్థిరదృష్టితో విమర్శింపగల సామర్థ్యమును, అధికారాభిప్రాయముల ఖండించు సమయమున నెవరికిని నినుమంతయైన నొప్పి కలుగకుండ తమ యధార్థ విమర్శము నడవగల సామర్థ్యమును, ఎటువంటి ఘనోపవాసముల నైనను మించు యధార్థవచనములచే భారతీయులనరములందరి మనములకు నచ్చజేపు సామర్థ్యమును ఈయూడు ప్రభావమును వీరికి కుదిరియున్నవి. వీరెపుడు మాటలాడినను భారతీ యాభిప్రాయములను అధికారాభిప్రాయములను గూడ సమన్వయించు నిష్పాక్షికములగు స్వసామాన్యములను నగు ధర్మములనే వీరు బోధించుచుండెదవారు.

లు దెబ్బపడునారు. రీగావద్ద ఫిరంగి యుద్ధము తివ్రముగ జరిగెను. డ్యుక్ నుగ్లన కీశాన్యమున జగ్గని యులు వైసికి కాని రష్యావారు ప్రతికారము గావించి యొక్క గ్రామమునుబట్టి డ్యుక్ నుగ్లను రైతిని శత్రుకంధకముల కొచ్చి యిద్దరు జనరలులను బట్టుకొని చాప్టెన్ నుగ్ల సమీపమున స్థిరపడి నెలుపలి భాగమున శత్రువులకు వెనుక గొట్టిరి. అని రుష్యావారు దెబ్బపడుచున్నారు. జగ్గనియను కంధకములగూడ ఫిరంగులబారుచేసి తిమి. ఇరువారులవారికి వైమానిక యుద్ధములు జరిగెను. జగ్గనియవైమానిక గృహముగూడ బ్రిటిషులగూడుములు 14 ను మంతుక గ్యా గారముగూడ 19 విమానములును బడెను. బ్రిటిషువారి విమానమొకటి జగ్గనియ యంతర్గామి నోకదా ని ధ్వంసమౌచెను. అని పర్ వాన్ ఫ్రెంచిగారు దెల్పుచున్నారు. వైమా కపు సోరాటములు జరిగినవి ఫ్రెంచివారు దెబ్బపడుచున్నారు. కాశ్మీరీతభూములందు కంధకముల బట్టితిమనియు గొరిజి గా కీశాన్యమున నన్ను భర్తవయలం దిగవారులవారికి పో : టము జరిగినదియు ఇటాలియావారు దెల్పిరి.

కామరూములలోని గుద్ధకృత్యములు వృద్ధియగుచున్నవి. యాదీగ శత్రువులనైర్వయమును దొంతకనున్నవి. ఇచ్చటికి పూర్వపు బ్రిటిషు వారలనైర్వయము పోవుచున్నవి. భూమధ్యరేఖ సమీపమునకున్న ఆఫ్రికా సాగ్రంతముల నుండి ఫ్రెంచి నైసికులు సమీపించుచున్నారు.

అంతచేత వీరి సామ్రాజ్య వచనములను వినినవారికి యాత్రాధర్మ స్తోత్రము: " అను నీతివాక్యముయొక్క యధార్థ: స్వాదయగతంబయ్యెడిది.

ఎ. జి. గార్డినరుగారు.

ప్రజానందములందు స్వీయ వాసుమునకు నీరాకామను కల్పింపగల సమయము గొప్ప పుణ్యమూర్తి యి / మన్నాడు. అందులో స్వీయప్రజలగూడ చుకముచేత: సాంప్రదాయధర్మములచేతగూడ అన్యముల ప్రజామనముల నాకర్షించి వారి స్థిర సానుభూతిని గడింపగలిగిన మహానభావుని యద్వై మించితిని చెప్ప నలవికాను. అట్టి నుస్థి: సానుభూతిని భారతీయప్రజలకు మన సర్ హెన్రీ కాటనుగారు సంగుచున్నాడు.

ఇండియాదేశమునందు బ్రిటిషు పరిపాలనమును ప్రభారంగముగా నో నర్పించుచు నీయులు మన యందారభావములను, మన వ్యాయబుద్ధిని మన సహనబుద్ధి: కావ్యరూపకము: హైందవ స్వాదయంబులకు నచ్చ జూపి వారి యుద్యోగదర్శనములను తదనుసారముగా నిర్వర్తించినారు. ఇట్టి మహనీయులలో కీర్తిశేషులగు కాటను గారి వామము అత్యంతోత్కృష్టమై యలరారు చున్నది. పాలితజనంబుల కృతజ్ఞతను బడేముటకు కలయు ప్రజానరక్తియు, ప్రజా సులభత్యమును వారి యందు సంపూర్ణముగా ఫలించెను. వశ, కర్ల, బాతి, అధికారాదుల దురభిమానము లేనియువారి నంటరాకుండెను. పతితులయిన వానినచో వారిసహజయోగ్యతయను విరిసి కెల్లువారు చుండెను. ఇట్టి సంపూర్ణ సానుభూతి కంతకును అకలంక మగు వారి వ్యాయబుద్ధియే కారణమని తలంచెదను.

సర్ హెన్రీ బర్ట్ నుగారు కె. సి. వి. కె., సి. ఎస్. టి.

కీర్తిశేషులయిన అలను అట్టేవియును హూన్ము, సర్ విల్లియము నెడ్డెప్పర్లు, కీర్తిశేషులయిన సర్ హెన్రీ బాను వైకుమనకాటను కె సి ఎస్. వి. గార్లు మానసియులగు దాదాభాయి నారోజిగారితో హిందూదేశములో చేయి మహాసభను యేర్పాటుచేసిరి. వీరి నెద్దలందరు ఈస్టిండియా కంపెనీలో పనిచేసి భ్యాతినహించిరి వీరు ముగ్గురును దాదాభాయితోకలిసి స్వాగ్ధరాహిత్యముతో, పట్టదలతో, అచంచల ధైర్యముతో భారతవన్వాభివృద్ధికై పాటుబడిరి. కంపెనీ డైరెక్టురులకు తెలిసిన క్షేటుంబములలోనివారిని హిందూదేశములో పనిపాటలకు వారు నియోగించుచునచ్చిరి. తమకుతెలిసిన పాతకాలలో కొందరికి హిందూదేశచరిత్రను బోధించుటతీసికొని, అట్టివారినిగూడ నియోగించు కొనుచుండిరి. 1887 న సంవత్సరములో సిపాయిలు తిరుగబడిరి. తమవారే హిందూదేశపరిపాలనమును నిర్వహియగార్జి వహించెను. వారిలో వైసికులను లన్నియు మారి పోయినవి-దూనితను వారే హిందూదేశమునకువెల్లి ఆంగ్లేయాధికారిని భారతీయులకును సామన్వయముచేడి అన్వేషకృత్యయము లంకురింప నారంభించెను. తదాదిగ ఆభేదముల ననుయింపజేసితిరిగి, పాలకపాలిసాకులకన్వేషకము రాగగౌరవముక కల్పింప వీరుముగ్గురు సమకట్టిప:చేసిరి. ప్రస్తుతసంగామమున రష్యా, పూర్వపు, బ్రిటను మున్నగు మహాదేశములతో జోడాజోడిగా భుజమిచ్చి, నాడు రో మక రాజ్యమువిచ్చిన్నవైసవిమ్ముల పాశ్చాత్యసాగరమునకు తిక్కి మానముగు బలవదవరోధమునలె వచ్చిజగ్గను దౌర్వస్యమును నిరోధింప ఉత్సహించి, భారతవర్షము, పాలకపాలిత విభేదమును సంపూర్ణముగ యాపుమి, మిత్రిత్వముయొక్క పుష్కత్తియు సఫలీకృతియు లూనెచ్చి!

ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు నర్వీను కంపెనీవారు ఏలూరు తింతలపూడి రోడ్డుమీదను ప్రయాణికుల ఉపయోగముకొరకు రోర్పర్పబోవుచున్న నెడ్ల మోటారు కర్లును ఈ నెలలో నడిపించుటకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్నములో ఈ మధ్య కురిసిన అపరిమితపు కర్లులకు కార్లకు వేయు రంగులు అరకను మ్యా వార్నిషు చేయుటకు మీలకానందను మొదట ఎగ్గుటచేసికొన్న దినుములకు పని ప్రాంఘించుటకు అభ్యంతరము కలిగి బిల్లుకు ఏలూరుకు బంపించుటకు మీలకలిగినది. కాదు. ఇట్టి నేటిలో ఆ రోడ్డు ప్రక్కను ఉండే ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోలుగేటు కంట్రాక్టుకు మోటారుబళ్ళు నడవడమునల్ల తమకు నష్టము వస్తుందని వివిధ దావా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టురుగారికి నోటీసు ఇచ్చివట్టున్నా అందువల్లను మాకు లయనన్న ఇవ్వుకుండా ఆగిపోయివట్టున్నా సదరు టోలుగేటు కంట్రాక్టుకు అవి భక్తి అన్న అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ మనసము వాడుక చేయుచున్నట్లున్నా వింటున్నాము ఘోరతహించిన బ్రిటిషు రాజ్య పరి పాలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములకొరకు ఏర్పరచి చట్టములలో అట్టి అభ్యంతరములు వకరిల్ల మరయుకరు చేయు మంచి పనులకు కలుగ నేరవు.

సమాచారములు

శ్రీ సరస్వతీసమితి:— నెలవారీ మూలపేటలోని సరస్వతీసమితివారు బీదబాజుల రాత్రిపాఠశాల నొకదానిని నవంబరు 22-న తేదీని స్థాపించిరి.

శ్రీ నైహము గారు:— ఒకమతసంఘే సందర్భమున 1000 రూపాయలు ప్రయాణపు ఖర్చులకిందను నెలకు 200 రూపాయలు సొంత ఖర్చులకిందను శ్రీ నైహము గారు భ్యాసాకము అయ్యి అనంతరి దయచేసిరి.

నల్లమందు ఆమృతము:— ఈ నెల 10 న తేదీని కలకత్తాలో నల్లమందుఆమృతము వలన కుంగి, 20, 200 లు వచ్చిని కిందటి నెలలో కన్నులు 20, 22, 22 లు చెప్పుచున్నది.

ఆమెయిల్స్ ముద్ర:— ఆరేచియా ఆమెయిల్స్ ముద్ర 10-10-10 గా తేదీనినీచటపాటు తీసికొని లండనులో బయలుదేరినది ఈ నెల 7 న తేదీ ఆదివారమునాడు దయమున 8 గంటలకు బొంబాయికి రావచ్చును.

కలకత్తాలో వాత్య:— కలకత్తా నెయింటు పాటు పాఠశాలలోని ఓడ్రంబువాని వెనకో తుపాకితో ఈ నెల 1-న తేదీ రాత్రి కాల్చిరి. ఆతడు నేడుదయమున చనిగాయను కనిపియు గూడ కఠిన స్థితిలో నున్నాడు.

ఒక పత్రికాసంపాదకుని ఆరెస్టుచేయుట:— గడచిన నెల 8 న తేదీని డిల్లీగరమున రంగూను నమాచా ఆనపత్రికా సంపాదకుడగు నైహముద్దినక్షరసి అనంతరం ఆరెస్టు చేయబడినది జమీందారు పత్రిక వారి నను. జామీన్ నిరాకరింపబడినది.

ఒక బర్మాదేశీయునకు జడ్జిపదవి ఒకనగబడుట:— బర్మాదేశీయులను చీనాదేశీయులను బర్మావాస్తవ్యులను సమావేశమై జడ్జులకు అనుమాంగ కేస్ గారికి ఫిల్మోర్డుజడ్జిపదవినినగి తమకు గౌరవించినందులకు తమ కృతజ్ఞతనుబోధించు నొక తీర్మానము చేసిరి.

శ్రీ లక్ష్మీవేంకటేశ్వర దీవాన్న దానసమాజ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ భాండగారము:— గతనెల 20 తారీఖున వైసమాజ గృహమున ఎం. ఎం. వేంకటాచార్యులు బి.వి. గారి ఆగ్రాహనాధిపత్యముక్తిగ ప్రదేశభాండగార భగవద్దాని కోర్కెము జయప్రదముగ నెరవేరినది.

మామనెమల వేసిదగాచేయుట:— అనంతరం సోలీను నుబిక్ స్పెక్టరు ఏదోపనియిన గాగాయలకువచ్చి ఒకవైదిక బ్రాహ్మణుని యింట తానుబ్రాహ్మణుడనని నటించి వారితో బాటు కలసి భోజనము చేసెనట. తుద కీయన క్షుత్రియుడని తేలికట పాప మా వైదిక బ్రాహ్మణునకు అంతు వేసివారని మాపేర నొకట బ్రాయుచున్నాడు.

విమానదళానికి పంజాబు:— పంజాబు విమానదళానికి సభా మహారాజావారు లాహోరులోని సింలా ఎలక్షన్లు బ్యాంకి వారి హరిభక్తున 20,000 రూపాయలు చెల్లించిరి. వైదికానగు విమిత్రము ఖాల్సియా సంస్థాన రాజ్యాంగ సభాధ్యక్షుడు బ్యాంకి వారికి 20,000 రూపాయలు చెల్లించెను.

ఒకరూపాయబాబా:— ఈ నెల 1 న తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తాలో కార్మికలక్ష్యమున ఒకరూపాయలను తెచ్చిరి ఇచ్చుటపరిచువును నొక రూపాయనెల. మొదట నిట్టి సంకల్పము డబ్బూ- టి- గ్రామ గారికి కలిగినది ఆమె చాలస్వార్థాధ్యక్షులతో శ్రమపడినచేసి ఇట్లు ఘోషాధ్యక్షులు నకు తెచ్చిరి ఇది చాల వారుగ జరిగినది.

సహాయ మతాధిపతిగ నియమించుట:— నేడుదయమున ఆగ్రాఆర్మీ బిషపు గారు అలహాబాదు కిరొరీక్కు క్రైస్తవాలయమున దాక్ట ఎంటిలా జానెఫ్ పాలి డి.డి. గారిని అలహాబాదు సహాయ మతాధిపతిగ నియమించుటను జరిపిరి. ప్రార్థన ఆతిగంభీరముగ నుండెను. శ్రీ లక్ష్మీనెంటు గవర్నరు గారు భార్యనుమేతులై విచ్చేసిరి.

సిరాంబర కాశ్రుజ్ఞుడు:— సోతు కెనిసింగ్ యలో సాం శక్తికవిమయకబోధకుడుగా నున్న హెచ్. ఎస్. లెఫ్టెనెంట్ గారిని ఇండియా దొరతనమువారు పట్టు పరిశోధకునిగా నియమించిరి. ఈవారమున నీయన ఢిల్లీకివచ్చి శిక్షకాలమున హిందూదేశమునందలి పట్టుడరామిక స్థానములను గమనించి జవాను పరాసు ఇంజో చీనాదేశములకుగూడ వెళ్లెదను.

ఒక విరాళము:— తమహిందా క్రియంతో భీమరావు బాబాసాహెబుగారు కర్నాటకకళాశాలానికి 1000 రూపాయలు నొసగిరి ఇటీవల వార్తాపత్రికలలో ప్రచురింపబడెను. ఇది ఆనంద్యము. బాబాసాహెబు విశ్వవిద్యాలయమునకు వీరి తమహిందా 1000 రూపాయలు విడచిరి. ఈమొత్తము విశ్వవిద్యాలయమునకు తమయిచ్చునవ్వించిరి వెచ్చింపరచ్చును. కర్నాటకకళాశాలానికి వీరికాకావైన నీయలేదు.

సర్ ఆలీ ఇమాను గారికి వీడ్కోలువు:— ఢిల్లీ పోయలు సర్ ఆలీ ఇమాను గారికి సానుకూలపు విందు చేసిరి వీరు సామ్రాజ్య కాసున నభిలాషాధ్యయ కాఖా మంత్రిగా నుండి పని చాలించుకొనుచున్నారు. ముగి సర్ శంకరునాయుడుగారు నేనాధిపతిగాను యున్న గు వారు చాలమందివచ్చిరి. పురుషుండి రమునండి సర్ ఆలీగారు రైలు స్టేషనుకు వెళ్లిరి. ఈ నెల 12 న తేదీనిబయలుదేరి యూరోపునకు వెళ్లి ఫిల్మోర్డు నెలాలయనపాట్నాకు వచ్చి వ్యాధివాదిగా పనిచేసెదను.

సంయుక్తమండలముల లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారు:— ఫెరకాబాదులో సంచారము నున్న లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారు 6 న తేదీని అలహాబాదునుండి బయలుదేరి 10 న తేదీని మరలబాదు 20 న తేదీని అలహాబాదును విడచి రెవెన్యూకివెళ్లి అచ్చటనుండి 22 న తేదీని లక్నోకువెళ్తురు. ఇచ్చటనుండి 24 న తేదీని బయలుదేరి కలకత్తాకువెళ్తురు. 30 న తేదీని అలహాబాదునకు వత్తురు. రాకపోకలలో రాజకీయ సంబంధము గౌరవముల పాటింపబడలేదవు.

కమ్యూజన వర్తకసంఘము:— బెజవాడలో చాపరాల వీరమయ్యగారి భగవంతుడు కడచిన నెల 26 న తారీఖు సాకుం త్రము 6 గంటల కీబంధమునాడు సమావేశమై ఈసంఘమునకు శ్రీశ్రీవేలముడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరిగారు సంఘాధ్యక్షులు అగా నండుటకును కమ్యూజన వర్తకసంఘమువారు వసూలు చేయుచున్నట్టియు నిజమయ్యున్నట్టియు సాక్షుక ఇదివరకు వినియోగపరచుచున్న మార్గమున గాక యింతటనుండి యీ సంఘమువారి యిష్టానుసారముగ కేవల విద్యార్థుల త్రేమ లాభములతోను వినియోగపరచుటకు తీర్మానించిరి.

కలకత్తా ప్రాకోర్టు:
వ్యాజ్యముల్లి
వ్యాజ్యముల్లి పెన్నున గారికి నురి 2 నెలలు నెల వియ్యబడినందున ఆయన స్థానమున ఎఫ్. ఆర్. కోగారు. పంచాయితెదను.

వ్యాజ్యముల్లి:
ఇ. ఎల్. ధారవ్వున గారు 10,000 న సంవత్సరమున నివిల సర్వీసులో ప్రవేశించి 10,000 లో జిల్లాజడ్జియ్యరి వీరిక పని చాలించుకొనెదను ప్రస్తుతము దీప్తకాలపు నెలపు పుచ్చు కొని యున్నాడు. ఏను కలకత్తా ప్రాకోర్టులో బాంప్టుగా పనిచేయుటకు వ్యాజ్యముల్లి లనుమతించిరి.

పరివ్రాసప్తపు దాచా ఆపిటు:— జమీన్దార్ పత్రికాధిపతియగు జే. బి. మూర్జు వారు గారు సంపాదకుడగు పి. జే. మూర్జు చావగాను రంగూను పారిసీ నవతోలినహాత్మ్యక మనుసూర్తి కొన్ని వ్యాసములను ప్రకటించి హాసీసంఘము యొక్క సభ్యులకును కార్యదర్శులకును అవమానము కలిగించిరి కేసుచేయబడగా ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు ఆప్తను గారు విచారణ చేసి శిక్షాధించిరి. ముద్రాయా లిద్దరును బొంబాయి ప్రాకోర్టులో అప్పీలుచేయగా ఈనెల 10-న తేదీని వ్యాజ్యముల్లి సర్ సావలే బావలగుగాను మోగాకును విచారణచేసి పత్రికాధిపతికి విధింపబడిన శిక్షను రద్దుచేసిరి. కాని సంపాదకునికి విధింపబడిన శిక్షను స్థిరపరచిరి.

బర్మా లెట్టి నెంటు గవర్నరు గారు:— సర్ హోక్కుల్స్ బట్టకు గారు ఉద్యోగమున స్వీకరించి బహు కాలము కాక పోయినను వీరి స్వల్పకాలమున నె వెళ్ళు సాత కాలలకు కా ర్యాలయములను పరిశీలించిరి వారు ఉత్తర హిందూస్థానమున కొలదికాలము నెటిరో మెంటు ఉద్యోగిగ పని చేసిరి నిన్నటి ఉదయము: వీరి మిన్ గల్డ ముకు పోయినపుడు ఆ చట్టి మ్యూపులు మున్నగు రికార్డును పరిశీలించి ఆ ఉత్తర హిందూస్థానము పాటికంటే నెక్కుడుగ నవీనపద్ధతుల ననుసరించి యన్నవని లెనెచ్చిరి రి: న్యూ కాఖవారు వీరికిన పని సాగించు చుండికో అన ఉదేశముతో నీరవారు త భి చేయబడినది.

జపానుదేశమున కృత్తికరచ్చి ఒక మహనీయుడు:— రావుబహద్దరు యస్. సి. దాస్- సి. వి. ఇ- గారు కృత్తికరచ్చునకు వచ్చిరి. వీరచట 200 దినములందురు. జపాను దేశమునకు వీరి గమనిక కను ఉత్సాహకరముగ నుండెననియు అచ్చట కృజలందరు తమకు స్వాగత మొసరిరినియు వీరుచెప్పిరి- బసా కా యువజన క్రైస్తవ సంఘమువారి కోరికవైసి వీరచట 'హిందూదేశము' అను పయమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి: ముఖ్యముగ ప్రదేశముల స్పష్టితీ వీరు చాచిరి. జపాను దేశీయులు ఆచార వ్యవహారముల వీరు పరిశీలించిరి. హిందూదేశమునకు జపాను దేశమునకు వర్తకము టొక్కియోలో చర్చింపబడెను- నుప్రసిద్ధులగు జపానీయుల వెక్కండ్ర వీరు వర్చించిరి.

ఇంజనీరుకు కొట్టుట:— కొల్లెన్సోవోలో రెండవఇంజనీరు సాట్రోంగు గారిని అనాకలోని సంగును ఇంజనీపనివా నును కొట్టిరి ఆయన కొలంబోలో కేసుచేసెను. ముద్రాయ లిద్దరును ఉత్తరపుటకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుచుండగా నూడదగి ఫిర్యాదించెవ్వెను. సరంగుకు కోరమువచ్చి నీపు దెబ్బ లాటకు వచ్చితివా అని ఫిర్యాదినడిగెను- ఫిర్యాదీ సరంగును ప్రక్కకు వెంటి వారు చేసిన చారబాటును సవరించెను- ఫిర్యాదీ. అట్లు వంతుచుండగా సరంగు ఆతని కాళ్ళను బట్టు కొని లాగెను. ఇంజనీ పనివాడొక ఇనుపకొమ్మితో ఫిర్యాదీ యిజులమీద కొట్టెను- ఈకీతిగానే ఫిర్యాదీ వాబూలుమిచ్చెను- ఫిర్యాదీ నాగొంతుకును పట్టి నొక్కుచుండగా ఇంజనీ పనివా చేతితోనుండి ఆకస్మికముగ ఇనుముగ్గ వారిపడిన దని సరంగుచెప్పెను. సరంగును 10 రోజులు కఠినశిక్ష చేసి ఇంజనీపనివాని వదలి వేసిరి.

మదరాసు అందు సదరక్ మహారాటా రైల్వేకంపెని, (లిమిటెను.)

(ఇంకావొరేటెడ్ ఇంక ఇంగ్లాండు)

మదరాసు క్రిష్ణమును పార్కు వేకుకలు. 1916.

1915 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో మదరాసునందు జరుగగల క్రిష్ణమును పార్కు వేకుకల సందర్భమున, ఏక్రింద వివ రంపడిన స్టేషనులనుండి మదరాసుకు మూడవతరగతి రిటరక్ (తిరిగి యింటికి బోవుటకు సయితము యుచ్చు) టికెట్లు మెయిలు, ఎక్సుప్రెసు బడ్డెయిండు 1 1/2 ఛార్జీకిని సుతరబడ్డెయిండు 1 1/2 ఛార్జీకిని, యిచ్చబడును. గూడూగునుండి, విశాఖపట్నమువరకు నూడు

స్టేషనులలో (రెండు స్టేషనుల మధ్యన)

- రేగిగుంటనుండి రాయచూరువరకు
- కాట్నాడినుండి బెంగుళూరు సిటీవరకు
- హోస్ పేటనుండి చుచిల్ కట్టగమువరకు
- హిందూపురము నుండి గుంతకల్లువరకు
- ధర్మవరమునుండి పాకాలవరకు
- బొమ్మసముద్రమునుండి కొండగుంటవరకు

పైజెప్పబడిన ప్రకారము రైలుఛార్జీలుగాక పార్కు వేకుకలకు బోవుటకు రుసుముక్రింద నాలు గణాలు కలిపి వసూలు చేయబడును. ఇయ్యబడు టికెట్లు ఈక్రిందరితని మూడు భాగములను గలిగి యుండును.

మొదటిభాగము బయటి ప్రయాణమునకు, రెండవభాగము 1915 సం॥ డిసెంబరు 27 న తేది లగాయతు 1916 సం॥ జనవరి 1 న తేదీ వరకు (రెండవోజులుసహా) జరుగు వేకుకలలోనే యొక రోజునయిన బోవుటకును

మూడవ భాగము తిరిగియింటికి బోవునపుడు వయోగించు కొనుటకును

విడ్డలకు రైలుఛార్జీమూత్రము పెద్దలకుగాను నిర్ణయింపబడిన సహాయపురేటులో సగమును పార్కు వేకుకలకు రానిచ్చుటకు గా. 0-4-0 లును కలిపి వసూలుపరచబడును.

ఈటిక్కెట్లు 1915 సం. డిసెంబరు నెల 25 న తేది మొదలుకొని 1916 సం జనవరి 1 న తేది వరకు (రెండుదినములు సహా) యుచ్చబడును. 1916 సం. జనవరి 5 న తేది అర్ధరాత్రివరకు తిరుగు ప్రయాణమునకు అక్కరకు వచ్చును.

THE GREAT WAR.

Two British Shells for Each German Shell.

RETREAT FROM MONASTIR: COLONEL'S MESSAGE.

Turkish Division Wiped out on the Tigris.

VICTORY AT ANY PRICE: COLONIALS' SPEECHES.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

King Able to Move from His Room.

LONDON, December 1. King George to-day went into the garden in a bath chair. This is His Majesty's first outing since his accident.

No Peace Till Victory. Dominion Soldiers' Pluck.

LONDON, December 1. Australian, New Zealand and Canadian soldiers converted what was to have been an anti-conscription meeting in London into a demonstration which ultimately passed a resolution enthusiastically in favour of winning the war at any price. The representatives of the Dominions took possession of the platform early in the proceedings and appointed an Australian Chairman. Speech after speech followed demanding no peace till the Allies' terms were granted.

Two British Shells for Each German Shell. Mr. Bonar Law's Optimism.

LONDON, December 1. Speaking at the banquet of Scottish Corporation Mr. Bonar Law referred to enemy assertions that Great Britain was not doing her share. He asked whether any one at the outbreak of the war could have imagined that we should do what we actually had done. The Navy had more than fulfilled our expectations. The German Newspapers said that we were on the point of bankruptcy. We were along way from that. Our wealth had not even been touched yet and we could bear the strain far longer than our enemies could. No other country in the world could have raised an army like ours by such methods while the people at home had never been so united. He had been asked if he knew anything to justify his recent expression of optimism. He knew of nothing to the contrary. In the east he did not anticipate any specially good news for many months but that did not alter his opinion that the War would not be lost and won in the East and if the whole tendency was regarded he was convinced that we were moving slowly but inexorably towards victory. Mr. Bonar Law referred eulogistically to the part played by the Dominions and declared that as a result of the War the Empire would be moulded with unbreakable bonds. (cheers.) He mentioned that on the British front we now give the Germans two shells for everyone of them.

Appointment of Colonial Governors.

LONDON, December 1. Sir Henry Hesketh Bell has been appointed Governor of Mauritius; Sir Edward Morewhether, Governor of the Leeward Islands, and Mr. Richard Wilkinson, Governor of Sierra Leone. Sir John Anderson, Under-Secretary for the Colonies, has been appointed Governor of Ceylon on Sir Robert Chalmers' resuming the Secretaryship to the Treasury. Sir George Fiddes succeeds Sir John Anderson.

Bishop Copleston on India.

A Mission Address at St. Paul's Cathedral.

LONDON, December 1. Bishop Copleston, in a mission address in St. Paul's Cathedral, said there was a deep spiritual desire in India for the sight of God and union with God. This characteristic distinguished India among nations. India had been disappointed in the desire of her innermost heart for three thousand years, but she was becoming a land of hope. He preferred to speak of India's hope rather than India's claims, though she certainly had claims while her soldiers were fighting with ours. for, India did not regard such service as part of the bargain. She wanted not repayment, but recognition.

Russo-British Negotiations.

LONDON, December 1. A question time in the House of Commons Lord Robert Cecil said that Britain and Russia were amicably negotiating with Persia with a view to placing the latter in a position to maintain order and discharge her duties as a neutral. Until the negotiations were further advanced, he did not consider it in the public interest to make a detailed statement.

Lord Kitcheners' Visit to the Dardanelles Region.

LONDON, December 1. Reuter's special correspondent in the Dardanelles wires that Lord Kitchener visited the Mudros, Helles and Anzac zones. He conferred with General Munro. His visits were a surprise, but the news spread like wildfire, and soldiers dashed from dugouts to the beach and gave him a spontaneous greeting. Lord Kitchener said how much the King appreciated their splendid services, and then, with General Birdwood, traversed the paths along the firing line. He appeared very healthy and in the best spirits, and spoke to the men everywhere, scolding danger. Once he was within twenty yards of the Turks. He

met all the higher Australian officers and obtained a thorough grasp of the position. The visit has inspired the troops.

Interview with M. Briand.

LONDON, December 1. PARIS. - Lord Kitchener has a prolonged interview with M. Briand.

Lord Kitchener on Germany's Balkan Campaign.

LONDON, December 1. Lord Kitchener is reported to have remarked at Athens that Germany's Balkan campaign does not constitute a military operation. It presents the aspect of a political coup.

Promotion of I. A. Captains.

Question in the House of Commons.

LONDON, December 1. Col. Anderson asked whether Captains in the Indian Army serving with the expeditionary forces and doing the work of Field Officers might be temporarily promoted to Major. Mr. Penant said that proposals for the grant of temporary rank in certain cases of the kind mentioned had been referred to the Army Council.

A German Submarine Bombed and Sunk.

LONDON, December 1. The admiralty says: - Flight Sub-Lieutenant Biney was accompanied by a French officer, who, while patrolling the Belgian coast on Sunday, bombed a German Submarine which sank in a few minutes with her back broken.

A German Albatross Sunk.

LONDON, December 1. Flight Liut.-Ferrand, on Sunday, in a seaplane, shot down a German Albatross off Ostend. The Albatross sank.

Sir Ian Hamilton.

LONDON, December 1. Sir Ian Hamilton had an audience of the King to-day.

Another Steamer Sunk

LONDON, December 1. - The steamer "Dotterel" has been sunk.

FRANCE.

Nothing to Report.

LONDON, December 1. PARIS. - The afternoon communique says there is nothing to report.

A Paris Report.

Grenade Fighting.

LONDON, December 1. PARIS. - A communique says. - The day was snowy and foggy with a thaw in Champagne. With the exception of the usual cannonade on the whole front, only grenade fighting is reported from the Artois region, Loos and Alsace.

SERBIA.

Serbian Retreat from Monastir.

Colonel Vassitch's Message.

LONDON, December 1. A telegram from Athens states that Colonel Vassitch telegraphs from Prizrend to the Serbian Minister that he is leaving for Scutari and that the Serbians are defending the roads from the Kossovo plain to Prizrend. The vanguard has already entered Albania at Ligurmula. Colonel Vassitch will retreat to Resna and thence to Elbassan in Albania.

A Journey Through Albania.

LONDON, December 1. SALONIKA. - The party in charge of the British Vice-Consul at Nish arrived on the 29th November after a trying journey through Albania. Owing to the lack of conveyance the party, including nine ladies, were obliged to walk for nine days over snow-clad mountains and frightful roads. They finally arrived at Dibra where they managed to procure carriages. They say that the roads leading out of Serbia southwestward are crowded with refugees and columns of troops. Many must succumb before they find refuge in Greek territory.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

A Russian Statement.

LONDON, December 1. PETROGRAD. A communique says: - There was desultory fighting in the regions of Riga, Pinsk and Styr and slight activity in the Caucasus.

ITALY.

The Italian Advance.

Stern Fighting Proceeding.

LONDON, December 1. Terrific artillery hammering continues in Trentino uninterrupted, where a Rome communique says: - The barracks and railway station at Leivico were bombarded, an enemy column in Carnia was caught by our artillery and shelled to pieces. Violent attacks against the new Italian positions in Montenero failed. There was a slight Italian advance near Gorizia, where very stern fighting is proceeding. The Italians reached the outskirts of San Martino on the Carso plateau. Altogether 264 prisoners were taken.

GREECE.

Deep Snow at Salonika.

LONDON, December 1. - SALONIKA. - Deep snow has fallen.

Refugees At Salonika.

LONDON, December 1. Large numbers of refugees, many destitute, are continually arriving at Salonika, and help is urgently needed.

AUSTRIA.

Austrian Troops at Ruschuk.

LONDON, December 1. A telegram from Bucharest states that three Austrian regiments have arrived at Ruschuk.

TURKEY.

One Turkish Division Wiped Out.

LONDON, December 1. It is officially stated that the enemy's strength in the battle of Ctesiphon was estimated at four divisions. Prisoners stated that one division was practically wiped out. Our observations confirmed this, but the approach of Turkish reinforcements has been reported. General Townsend, having completed the removal of wounded and prisoners, has withdrawn to a position lower down the river.

BELGIUM.

Belgian Coast Bombarded.

LONDON, December 1. AMSTERDAM. News from the frontier states that a British squadron to-day bombarded the coast from Zeebrugge to Ostend.

SWEDEN.

Dr. Sven Heden's New Book.

LONDON, December 1. COPENHAGEN. - A new book by Mr. Sven Heden titled "The War Against Russia," which is full of appeals to Sweden to abandon her neutrality, has met with an unfriendly reception in the Swedish press.

GERMANY.

Movement of German Troops. On the Western Front.

LONDON, December 1. ROTTERDAM. - There are indications of important German troops' movements on the western front. Traffic is congested in west and south-west Germany, whence no newspapers have reached Holland for four days. Also a strict German watch is being kept on the German-Dutch frontier to prevent news leaking out.

PORTUGAL.

Purchase of Guns.

LONDON, December 1. A telegram from Amsterdam says that Portugal is endeavouring to purchase six four-hundred ton vessels to guard the Portuguese coast.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 1. The following telegram dated the 30th November has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State: -

The Germans report that the pursuit of the Serbians continues, the Bulgarians pursuing in the direction of Prizrend and also towards Monastir.

The Austrians report increased intensity of artillery fire near Riga. The Germans attacked north-west of Dvinsk, but the Russians counter-attacking captured a village, and by a brilliant dash into the enemy lines south-west of Dvinsk captured two Generals and drove back the enemy on the left bank of the Styr near Tchaetorsky.

Sir John French reports bombardment of German lines and aircraft activity on both

TELEGRAMS.

sides. Fourteen British aeroplanes attacked a German aerodrome and 19 attacked the munition factory. A British aeroplane destroyed a German submarine, breaking it in half.

The French report aircraft activity.

The Italians report attacks and counter-attacks on the heights north-west of Gorizia which they continue to hold, also the capture of further trenches in the Carso plateau.

Military operations in the Cameroons are progressing satisfactorily. The main body of Franco-British troops is working east towards Yaunde, where the enemy's force and Government are established. The French troops from Equatorial Africa are approaching from east and south-east.

Farewell Party to Sir Ali Imam.

Leaves Delhi For Bankipur.

DELHI, December 1.

The citizens of Delhi entertained the Hon'ble Sir Ali Imam, the retiring Law Member of the Viceroy's Council, at an evening party at the Town Hall, which was attended by a large number of local residents. Among others present were H. E. the Commander in Chief, the Hon'ble Mr. Claude Hill, the Hon'ble Sir Sankaran Nair, Sir James Duboulay, the Hon'ble Mr. Muddiman, Major Beatson, Mr. Dundas and Colonel Sir James Roberts. The party was a great success. From the Town Hall Sir Ali Imam went to the railway station and proceeded to Bankipur. He will sail for Europe on the 12th instant and return to India at the end of February to rejoin the Patna Bar.

A Silk Expert from England.

DELHI, December 1.

Mr. H. M. Lefroy, Professor of Technology, South Kensington arrives in Delhi this week from Home to take up the temporary post of the Imperial Silk Specialist and will spend the cold weather studying the conditions at the silk centres in India, possibly afterwards visiting Japan and French Indo-China.

CALCUTTA.

Retired I. C. S. Admitted to Calcutta Bar.

CALCUTTA, December 1.

Mr. E. L. Thornton I. C. S. has been admitted to practise at the Calcutta High Court as Barrister. Mr. Thornton, who is now on long leave preparatory to retirement, joined the Madras Civil Service in 1891 and became a District Judge in 1909.

One Rupee Bazaar Fund.

Opened By Miss Carmichael.

CALCUTTA, December 1.

Miss Carmichael opened this afternoon One Rupee Bazaar in aid of the war funds in Russell Street. The idea was originally conceived by Mr. W. T. Grace who with much self-sacrifice and painstaking effort put the scheme into material form which proved to be a great success.

The Barisal Special Tribunal.

Trial of the Forty-Second Dacoity Case.

CALCUTTA, December 1.

The Barisal Special Tribunal concluded the hearing of the forty-second dacoity case, in which Harodli and eight others were charged with dacoity and murder. The prosecution case was that at about midnight the accused and others, armed with spears and lathis, entered the house of Brindaban Das of the village Dhali. The dacoits assaulted the inmates and were leaving the house with the booty when Mohesh and Abhoy, two servants of Brindaban, seized one of the dacoits. There was a fight in the course of which both servants were injured. Abhoy died on the spot, while the other servant was seriously injured. The police arrested eleven men, two of whom were made approvers. After examining some 70 witnesses the Court reserved judgment.

BURMA.

First Burmese Judge to the Chief Court.

RANGOON, December 1.

His Honour the Lieutenant-Governor and Chief Secretary to the Government of Burma have received letters and telegrams from all parts of Burma thanking His Honour for the appointment of Mr. Maung Kin as a Judge of the Chief Court. Justice Maung Kin took his seat for the first time on the Appellate Bench to-day. The appointment of the first Burma Judge in the Chief Court is greatly appreciated generally.

A Meeting Held to Express Appreciation.

A meeting of the Burmese and Chinese communities held, passed a resolution expressing great appreciation of the honour conferred on the community by the elevation of Mr. Maung Kin, a Burma Buddhist, to the bench of the Chief Court.

The L. G. Visits Schools.

RANGOON, December 1.

The Lieutenant-Governor has during the brief tenure of office made visits to several schools and other public buildings. During his visit to Mingaloon this morning, Sir Harcourt Butler, who was for some years a Settlement Officer, in Northern India, expressed the opinion that the maps and land records were more up to date than the maps existing in Northern India. The examination of the documents was with a view to getting a concrete idea of the working of the revenue system in Lower Burma and the agency by which it was worked.

A Retured Tourist from Japan.

RANGOON, December 1.

Raj Bahadur S. C. Das, C. I. E., has arrived here and will make a stay of 20 days. His trip to Japan, Mr. Das describes, as a pleasant one, having been welcomed by all classes of the populace. He gave an interesting

lecture at the invitation of Osaka Y. M. C. A. on "India". All places of interest were visited at Osaka and the study of manners and customs of all classes of Japanese was made. The furtherance of trade between India and Japan was discussed at Tokio. He visited many important personages. The data which he has obtained in Japan will probably be the subject of lectures in India later on.

PUNJAB.

Punjab Armoured Aeroplane Fund.

LAHORE, December 1.

His Highness the Maharaja of Nabha has paid into the Alliance Bank of Simla, Lahore, a sum of Rs. 75,000 to the credit of the Punjab Armoured Aeroplane Fund for one armoured aeroplane. The Alliance Bank of Simla, Lahore, has received a sum of Rs. 25,000 for the Punjab Aeroplane Fund from the President of the Council of Khalsa State.

Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, December 1.

In the Lahore conspiracy supplementary trial to-day Sardar Suchat Singh Superintendent of Police, Kapurthala, deposed to the arrest of the accused in the State and adjoining British Territory, and the recovery of some rifles and ammunition. He also narrated how one Bhagwan Singh personated as Havildar in the clothes of a military guard, was killed in the Canal Bridge murder case.

Three witnesses then gave corroborative evidence about Kapurthala arrests.

Sub-Inspector Kishen Singh of Faridkot testified to the arrest of the accused in the State and the finding of a loaded pistol a loaded revolver and cartridges. Cross-examined he said that the pistol and revolver were found in a shelf.

Three witnesses corroborated the search. Two witnesses deposed to the delivery of seditious addresses by approver Bhagat Singh and Arjan Singh, accused.

Santa Singh returned emigrant deposed to the revolutionary designs of Modandir Singh.

Bhagat Singh and Nirbhal Singh students Kharsa School, Jullundur, gave evidence about the seditious revolutionary speech of approver Udhar Singh and accused Uttam Singh.

Inspector Nanand Singh of Moga deposed to the house search and recovery of incriminatory articles.

Prem Singh of Sur Singh district, Lahore, was absconding and has been just arrested was to-day put in the dock.

UNITED PROVINCES.

Benares Conspiracy Case.

BENARES, December 1.

After Shankerlal's cross-examination was closed in the conspiracy case to-day, Ramnath's examination was continued. He said that he did not know of a bomb factory in Delhi. In 1913 Avad Behari had advised the accused Lachminarain to go to Calcutta and learn the making of bombs. In 1915, Pingle and the accused Masterjee said that a bomb factory must be established in Delhi, and the accused Ganeshlal, who was present at the conversation, said that he would arrange for a house for that purpose. Lachminarain knew Bengalee language well.

Cross-examined by Mr. Chatterjee, he said that he never mentioned the accused Sachindra by name in his statement to the Magistrate, but it was his case that the man he described there as I. N. N. Banerjee was Sachindra. He was a very enthusiastic member of the conspiracy. They looked down upon men addicted to drink, but he associated with Sankerlal, as the men were difficult to get. He was never in continual fear of the Police, not even when he was under surveillance. Even that time he used to discuss political matters at his dispensary with Ganeshlal, Lachminarain and others.

The reason why he was released after his first arrest was that a man came to identify in the presence of Mr. Hadow. Witness was placed among several men, but as the man failed to identify him he was released. The conversation with Pingle, which he narrated in this Court, he did not consider it necessary to state to the Magistrate. From Pingle's conversation with him he understood that Pingle was to turn approver.

This concluded the witness's cross-examination by Mr. Chatterjee and the court rose for the day.

CENTRAL PROVINCES.

Donations from the C. P. to the Various Funds.

NAGPUR, December 2.

The following contributions from the Central Provinces and Berar to East Indies Naval Fund are acknowledged:-

OCTOBER:—The Hon'ble Mr. Sir Benjamin Robertson Rs. 200, Jubbulpore comforts Fund Rs. 200, Raipur Voluntary Aid Association 200, besides 200 socks and 100 mufflers.

NOVEMBER:—Mr. Lowrie through Lady Robertson 100, Hoshangabad Voluntary Aid Association 100, Akola Voluntary Aid Association contributes monthly 500 to this fund. The Khandwa war hospital has received during October and November Rs. 1,800 including 300 from Sir Benjamin Robertson and 200 from Mr. C. E. Low. The Hoshangabad and Khandwa Voluntary Aid Associations have promised a monthly donation of Rs. 200 and Rs. 150 to the hospital.

ASSAM.

Indian Forest Service.

Re-Organisation in Assam.

DELHI, December 1.

The Secretary of State has sanctioned the re-organisation of the Forest Service in Assam. This involves the addition of five Imperial Service officers and one Provincial Service officer to the staff; also the improvement of prospects of the members of the Subordinate Executive and Clerical establishments by a revision of grading and increases in the rates of pay.

Additional Officers in Behar and Orissa.

The Secretary of State has also sanctioned two additional Imperial Service officers to the cadre of the Indian Forest Service in Behar and Orissa. Effect will not be

given either to the above revision or to additions to the cadre until the financial conditions improve and there is a return to more normal conditions.

COLOMBO.

Assaulting an Engineer.

COLOMBO, December 1.

Before the Joint Police Magistrate Mr. Andrew D. Strange, Second Engineer, of the vessel "Cronsay" charged the Serang and a fireman of the vessel with assault. Mr. Strang told the Court that he went down to stockhold and found the new slice being used contrary to orders. The Serang took offence at the Engineer's remonstrance and asked him whether he wanted a fight. He pushed the Serang out of the way, took the new slice and drew it away. While bending down to place it on the deck the Serang jumped on him and caught him by the heel, thereupon the fireman raised the old slice above his head and while still bending, brought it down on his right shoulder. The Serang attributed the blow to an accident. He said while the Second Engineer was holding him by the throat the fireman who was slicing drew the slice out and it accidentally fell on Mr. Strange's shoulder, the fireman not being aware that the Engineer was so near. The Magistrate found the first accused guilty and sentenced him to fourteen days rigorous imprisonment and discharged the second accused.

BOMBAY.

The Jame-Jamshed Appeal.

BOMBAY, December 1.

Justice Sir Stanley Bachelor and Mr. Justice Shah disposed to-day of an application for revision filed by Mr. J. B. Murzban, Proprietor of the "Jame-Jamshed" against his conviction by Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate, on the charge of defaming the Secretaries and Members of the Zoroastrian Conference by publishing certain articles regarding the Rangoon Parsi Navjot ceremony. The appeal of Mr. J. B. Murzban, the Editor of the paper, who was also convicted under the same circumstances on three separate counts, was also taken up at the same time. Their Lordships quashed the conviction of the first accused but upheld that of the second.

Leprosy in Bombay Presidency.

Measures to Segregate Lepers.

BOMBAY, December 1.

In February 1914 the Government of Bombay published a pamphlet entitled "Leprosy and its control in Bombay Presidency," which explained the provisions of the Lepers Act of 1893 and their gradual application in different localities. Since that date the Government have taken further measures for dealing with lepers. By a notification in March 1914 certain sections of the Act were made applicable to the whole of Poona District whereby lepers are prohibited under penalty of a fine, from following any trade or calling connected with the preparation or sale of food, or other eatables or drink, and from ministering to public as domestic servants, washermen or barbers or in any similar intimate capacity. There are private leper Asylums in Kolaba district which are managed by a Mission to lepers and have been for some time in receipt of grants-in-aid from the Government. A number of pauper lepers are still at large in Kolaba district, whom it is desirable to send to Asylum under the provisions of the Act. As the Mission authorities object to receiving lepers into their Asylum who are sent under compulsion it has been decided to erect Government wards at these places, and these wards will be notified under the Act as places to which pauper lepers may be sent under compulsion. The wards will be under the management of the Mission. The provision for expenditure will be made when funds are available. Improvements have been sanctioned for Asylums at Sholapur, Hindalge (Belgaum) and Kondhwa (Poona), and increased grants have been sanctioned for Acworth Asylum at Matunga, (Bombay City) Albless Asylum and Asylum at Sholapur and Nasik. The Government have also assumed the entire cost of building of and repairs to the asylum at Hindalge and have sanctioned a substantial capitation grants for this asylum. A new departure has been made in the appointment of an American Missionary Rev. Mr. F. P. Wiley, who has had experience of management of similar institutions in other parts of India, as Superintendent of Hagrapeth Leper Asylum, Ahmedabad, which is a purely Government institution. The new arrangement will be a temporary and experimental one for one year, at the end of which time it will be considered whether its success or promise of success is sufficient to justify being made permanent.

Share Market.

BOMBAY, December 1.

The market in cotton mill shares opened weak, declined by Rs. 15 to Rs. 20 but advanced subsequently and closed firm. Central advanced to Rs. 1930, Swadeshi to Rs. 1492½ Standards Rs. 1052½ and Colaba land and mills to Rs. 1350. Davids closed weak at Rs. 512½. Fazulbhoys at Rs. 427½ and Mahdowjis at Rs. 1357½. The Bank, Press and Railways were neglected in miscellaneous shares, Bombay Burmah were firm at Rs. 940, Tata Iron and Steel (ordinary) steady at Rs. 106½ and (deferred) strong at Rs. 254. The Bombay Electric Supply and Tramways were firm at Rs. 221.

3½ percent Government paper was steady at Rs. 8 3-8 and small pieces at Rs. 84 clean Bank pieces for buyers.

A Donation of Rs. 50,000 to Bombay University.

POONA, December 2.

It was recently announced in the press that the Carnatik College Fund had received fifty thousand rupees as a result of the arrangement made by this late Shrimant Bhimrao Babasaheb Desai Akabarnavis in his will. In the light of further information on the subject, the report however appears to be incorrect. What the late Mr. Desai, who always attached great importance to the spread of education as a necessary condition to all sided progress of the Indian people has

done is that he has bequeathed a sum of fifty thousand rupees in favour of the Bombay University leaving to it complete freedom as regards its disposal. It may be mentioned that the Carnatic College Fund has upto now received no donation from the late Mr. Desai.

Lord Willingdon on Indian and English Agriculture. FARMER LANDLORDS AND ABSENTEE LANDLORDS. Indian Rayot Not Much to Learn from West.

POONA, December 1.
Presiding at the prize distribution of the Poona Agricultural College on Wednesday evening His Excellency Lord Willingdon who especially came down from Bombay for the occasion made an interesting speech on the subject agriculture in India in the course of which His Excellency said:—"When I first came to India with some experience of farming in England I thought I was going to show you all how land should be farmed here so as to attain the best possible results, but after two and half years life in this country I have come to the conclusion that we have little to teach the Indian farmer as to the main principles of his occupation, for he has experience of many generations behind him and therefore, to-day I am going to tell you nothing new, but merely give you some impressions as to how our best efforts should be employed in helping the agriculturist to improve his farming by using all the best methods so as to get the best results from the soil. The general principles employed in the education of young men to knowledge of agriculture are very much alike in India and my own country, but there are points of dissimilarity in the main principles of farming in the two countries to which I should like to draw your attention. In the first place in England land is owned entirely by individual Landlords, in India and I am now talking about British India, while I admit there are exceptions the supreme landlord and owner is generally the Government. In the second place the English landlord is in very many cases a farmer himself and has a home farm where he cultivates his own crops and breeds his own cattle. In India, while I am aware that many instances can be found where the Landlord takes an active interest in the agricultural development of his property, there are too many cases where the great landowner is merely a rent receiver and knows little of the practical nature of this great industry from which most of his income is derived. Speaking from personal experience I can affirm that there is nothing which gives the landowner so intimate a knowledge of the difficulties the farmer has to contend with, nothing which brings him into closer touch and sympathy with his tenants than the experience using a practical farmer himself. Further than that there is nothing which tends to improve the various breeds of cattle in a country than when the landlord breeds the best stock himself and from time to time sells his surplus stock and thus improves the general quality of cattle in his district. But there is one other point of dissimilarity which I wish most particularly to impress upon your minds. The farmer in England is in most cases an independent man with independent means who makes his living out of his farm and can bring up and educate his children to such profession as they are best fitted. Small yeoman and peasant farmer in India is as we all know, very largely in the hands of moneylenders and has no independence from year to year in cultivation and sale of his crops. I want to see the farmer class in this country independent self-reliant people, free to use and cultivate their land to the best interest and advantage. The Government is doing that it can by encouraging the co-operative system throughout the country and I hope that you young men will make a point of getting thorough knowledge of its principles in order that you may all help us to promote the scheme which will in time if carefully managed relieve the farmer from his heavy burden of debt. I said just now that I had come to the conclusion that we could not teach the farmer much in the matter of what he has to grow, but we could help him by showing him many improved methods which would add to the productivity of the soil.

"While much advance can be claimed on the crop raising side of agriculture it must be admitted that little advance has yet been made in the important question of stock raising in this country. I would like to give you a few ideas and impressions which may be worth your consideration in future on this most interesting branch of agricultural life. Let me first lay down a general proposition which I think will receive general agreement that it is economically better whatever stock is that you wish to raise, whether it is cattle or horses or pigs or sheep or poultry, to secure and to breed the best you possibly can. They will cost a little more and they will give you far better results. I think it will also be agreed that on the whole though I am glad to know that there are exceptions, the breeding of stock, particularly of cattle, is in this country of the most promiscuous and unsatisfactory character. Big landowners should breed good cattle and take really practical interest in farming. Let me give you another suggestion which I think is essential to raising good stock. In England we have several distinct breeds of pure blooded cattle which were originally started by certain individuals establishing herds of each breed which were called foundation stock herds. The progeny of these foundation stock animals were registered year by year, surplus stock sold and from these beginnings I think we can fairly say that England produces year by year some of the best cattle in the world. I am of opinion that this is the system which we should start here. There are several distinct breeds of cattle in this country which already have ready sale at home and abroad. If we take our Presidency alone we find them in Kathiawar, in Sind in Gujarat and in other parts and I am given to understand that sale to foreign countries of our best Karachi cattle has been such of late years that there is serious danger of breed dying out. The Government, I assure you, will do what it can but we shall want co-operation of big landowners and farmers to start such foundation herds and thus gradually improve the general quality of cattle throughout the Presidency. It is of course very true that while I believe the plan I have sketched out in the main essential for improving our stock there are other matters of detail which must be carefully attended to if we hope to achieve success in our breeding. The careful management, and feeding and exercising of stock particularly with regard to the raising of young animals conservation of fodder the use of farm yard manures on land, early castration of young bulls if they are not wanted for

stock purposes these and other matters are essential to success. But I am convinced of this that with the combined effort on the part of landowners, farmers and the Government much can and should be done to improve the quality of our cattle to encourage an interest in careful breeding and selection and to secure in years to come typical Indian herds producing stock which for draught and for milk producing purposes will bear comparison with some of the best cattle in either countries of the world.

SOUTH INDIA.

THE GOVERNOR AT TRICHY.

Conference with Educational Officers.

TRICHINAPOLLY, December 1.

After finishing a round of visits this morning His Excellency held an informal conference in the afternoon with the educational officers of the district, headed by Mr. H. Champion, Inspector of Schools.

Visit to St. Joseph's College.

In the evening His Excellency visited St. Joseph's College, accompanied by Lady Pentland. Here a large gathering of citizens and students mustered to bid a hearty welcome to Their Excellencies, who were received at the entrance by the Rev. Father F. Bertram, the Principal, and the College staff, and conducted to the Lawley Hall, where Father Bertram presented an address to Their Excellencies. Before requesting Her Excellency to distribute the prizes Father Bertram wished to announce a change that they had adopted this year in the distribution of prizes. While at this period of war they have been enjoying peace under the British Government, the staff and students have not been insensible of the hardships suffered by those engaged in the war. With a view to express their sense of this feeling, it was proposed that the prizewinner's should forego the prize value of their books. The suggestion was made to each prizewinner individually, and the response received was the same as that expected by him. Twenty-five per cent of the pupils agreed that the value of their prizes be given to His Excellency to be devoted to such War Fund as he chose. Instead of prize books it was proposed to distribute to students printed cards, bearing testimony to the merits and generosity of the students, signed by his Excellency, and as the cards were signed by His Excellency, they would be doubly esteemed and preserved as souvenirs. Her Excellency then kindly distributed the cards, and, this done Fr. Bertram handed over a cheque for Rs. 310 to His Excellency.

His Excellency's Speech.

His Excellency, who gracefully accepted the cheque, said:—

Father Bertram, Members of the Staff and Students of St. Joseph's College.—Let me assure you that it was with sincere pleasure that Lady Pentland and I accepted your very kind invitation to be present on the occasion of the prize-giving at St. Joseph's College, a pleasure which you have enhanced by the warmth and kindness of your welcome. Our one regret is that we have to condole with you on the heavy loss you sustained in the early part of this year by the death of your friend and ours, the Rev. Father Sewell, whose wise and ennobling influence exercised over a period of 30 years was of incalculable benefit to the institutions, to the cause of education in South India. You have, Father Bertram, in your address recalled the fact that a century and a half ago Trichinopoly witnessed some of the fiercest fighting in the struggle between the French and the English in this country. That was indeed a hard fought struggle, but it was conducted on both sides by very gallant gentlemen, and it has left behind it no lasting bitter memories, but rather a record of great deeds and heroes whom neither side need be ashamed to recall. Now, as your address felicitously points out, these two nations, once mighty opponents, are linked in a brotherhood of arms in defence of all that dignifies, of all that sanctifies human life, of honour, faith, compassion and chivalry,—these precious boons, the sole permanent gains which mankind seemed to have wrung from centuries of strife. I feel supremely confident that these great ideals will yet survive, and that when the struggle is over, even as now she is sacrificing the flower of her manhood in their defence, those intellectual and spiritual qualities which have ever rendered France indomitable even in defeat, will be expended with equal lavishness on the task of re-establishing their permanent dominion over men's hearts and minds. Doubly welcome therefore is the spirit of quiet confidence which pervades your address and the re-assertion it contains of the true aim of all education, to develop character and to render young minds responsive to high ideals and generous thoughts. Now more than ever is it essential that those entrusted with the training of young minds should realise the heavy responsibility placed upon them. It is in their power to guard and purify at its fount the source which feeds a people's existence and to release a clear and vitalising stream of high ideals or noble thought and purpose. That this is the aim which St. Joseph's College has steadfastly set before it in the 70 years of its existence I know full well, and it is a matter of profound gratification to me to learn from your address that you, the members of the staff, have no reason to be dissatisfied with the measure of success your efforts have secured. Students of this College, you, in accordance with your prescriptive rights, will, I have no doubt, expect me on this occasion to offer you a few words of encouragement and advice, but before I do so I must not forget to assure you that it has been a great pleasure to Her Excellency to be able personally to take part in your prize distribution, and to offer on her behalf most hearty congratulations to all who won success in the past year. We were both deeply touched to hear of the generous thought which had inspired you to devote the value of the prizes you have won in support of this Madras War Fund. You, ladies and gentlemen, will understand that it is no small sacrifice that these young lads have made, but such acts as these breathe the spirit of this place. That it was also intended as a compliment to Lady Pentland and myself has made us feel in double measure beholden to them not only for their generous sympathy with an object so dear to both our hearts, but also for the compliment so kindly and so courteously thus proffered to the efforts of the subscription to the Madras War Fund. I have no doubt, boys, that every pupil of this College is aware of the great name which it has won for itself, and is proud of the fact. To you its fair fame is one of the settled facts of your existence. You know that this is a great College, that its name and fame have gone abroad, and that it is

good for you to be here, but I would have you realise that that settled fact is the result of great strivings, arduous labour and of years of endeavour and of service. I refer not merely to the loyalty and self-sacrificing devotion with which the staff has carried out its onerous duties for so many years, but to the loyal response which generation after generation of students has made to the care so elaborately bestowed upon them. The College, I know, can justly claim that its good reputation is based not merely on the ephemeral distinctions of prize lists and of examination honours, but on the valuable part which its alumni, by their conduct, the character and their capacity, have taken in the large life of this Presidency. I can but urge you in your true zealously to guard the great traditions which you have thus inherited. Whatever the station you may be called upon to fill in life, make manifest your fidelity to the high ideals here proclaimed and show yourself worthy of the opportunities here enjoyed. Father Bertram, be assured that my Government appreciates the great importance of the work so nobly undertaken here, and I will venture to express, on behalf of the crowded audience, the cordial hope that that work may long continue and endure to the lasting benefit of the District and this Presidency. I am sure I should be interpreting the feelings of those who have been here, if I said how much we have appreciated the efforts of the staff to supplement these proceedings."

At His Excellency's request the Principal announced a holiday in commemoration of the occasion. The band of St. Joseph's College played choice selections of music. To-night Their Excellencies are being entertained at a dinner party at the Collector's residence to which the leading European residents of the locality have been invited.

BRIEF TELEGRAMS.

Sir George Buchanan, Chairman Port Commissioners left to-day for Mesopotamia.

The opium sale to-day at Calcutta realised Rs. 15,25,600 an increase of Rs. 28,375 over last month.

The P. and O. steamer "Arabia" with the outward mail of the 10th instant is expected to arrive in Bombay at 8 a. m. on Sunday morning.

His Highness the Nizam has sanctioned an allowance of Rs. 200 per mensem and Rs. 1,000 as travelling expenses to Khwaja Kamaluddin in connection with a religious mission.

The "Zemindar," a vernacular paper, reports the arrest of Nizam-ud-din Quersh of Ahmedabad, Editor, "Rangoon Samachar," at Delhi, on the 8th November. A petition for bail had been refused.

The Bombay Government have issued a pamphlet on rabies and anti rabic treatment in India prepared by Captains Hugh Acton, I. M. S., and R. Knowles, I. M. S. with a view to popularise the knowledge on the subject. The pamphlet has been translated in all vernaculars of the Presidency.

His Honour Sir James Meeson will leave Allahabad on the 6th December for a short tour in Farrukhabad and return on the 10th. He will leave Allahabad on the 21st, visit Rae Bareilly and arrive at Lucknow on the 23rd. He will leave Lucknow for Howrah on the 26th and return on the 30th, arrival at and departure from all stations being private.

LATEST TELEGRAMS.

AMSTERDAM.—It is officially announced in Vienna that resignations have been accepted of the Ministers of the Interior, Commerce and Finance. The new appointments include that of Prince Hohenlohe, Schillingstürest, Dracoman who is the Governor of Trieste, to be Minister of the Interior. The changes are regarded as indicating that a very serious situation has arisen especially as Parliament has not met since the war and the Nation is entirely unable to express opinion.

Heavy subscriptions to the French Loan have been made in London from important investing interests.

The following correction has been received to the message issued on November 26th stating that H. H. the Nizam of Hyderabad has been gazetted Honorary Aide-De-Camp to the King:—to be Honorary Aide-De-Camp to Field-Marshal Sir John French, Honorary Lieutenant-Colonel Muhammad Ali Beg Nawab Sir Asiri Jang of Hyderabad.

The "Times" Balkan correspondent wires from Bucharest that the date of the inauguration of the Russian offensive is doubtful. Some time may elapse before all the troops destined for the southern front reach the Danube.

The visit of the Tsar to the Danubian ports and the more decided attitude of the Entente towards Greece has increased Roumanian public confidence (Pioneer Cable).

The "Central News" Paris correspondent says that according to a Bucharest despatch the Roumanian Commission sent to Russia to negotiate concerning the transit through Russian territory of munition and merchandise for Roumania wires that all facilities asked were granted. Port Kom Archangel where the munitions are expected to arrive, being enlarged. (Pioneer Cable.)

Lord Kitchener arrived at his Kentish home on Monday. (Pioneer Cable.)

An Order in Council has been gazetted which has the object of excluding German influence from British Companies in China. The Order provides that the majority of Directors of a China Company shall be British subjects resident within the British jurisdiction. None but British subjects may be appointed auditors, liquidators or receivers. The Order comes into force on January 1st.

MELBOURNE.—Prospectus has been issued of four and half per cent Commonwealth War Loan of ten millions Sterling. Applications close on January 31st.

OTTAWA.—The Minister of Finance announces the subscriptions to fifty million dollars War Loan amounted to a Hundred Million Dollars. It has not been decided whether the loan shall be increased to the amount subscribed or not.

గ్రామరస్థాలు.

కాకినాడ తాలూకాలోని గ్రామాలు.

II

ఈ తాలూకాలోని డెల్టా గ్రామములలో స్వత్ర రస్థాల 54ల యావత్కడ నాల్గవించితిమేని రహదారి కాల్య కేంద్రముగు కాల్యలను చాలుటకు డి.పి. డెల్టా ము వారు ట్టులను సప్లయచేసి యున్నాను. ఇతరచోట్ల గుండుల హుగింతులు, మరొన్ని తావుల మనుష్యులు పశువు లాక నుండి మరయొక చోటునకు బోవుటకు మోకాళ్ళోతు లలాగు, అప్పుడప్పుడు కఠినముగా నీటిలో నడచి తన, కర్షియగు నీరు బోవుటయు తటస్థియను. కాబా ా కల్లెవారెము పంటిస్థలములకడ ముగుకావ్యుల పాలు గల్గిన యొక్కనవేలముల చిన్న నదు లఃదగియున్నవి. యాతాలూకా డెల్టాభాగములందు గ్రామకొద్దు అత్యా కములుగాని వేలక నుఖముకొరకుగావు. అచ్చటిప్రజలకు నది వైద్యసహాయము లేదు. వారు దానికొకటి చిక్క 2, కోరింగి, కాకినాడ రామచంద్ర పురములకు బోయి యల్లలనురంధరి కోరికిన సాంతోషిక మిచ్చుటకు సంసిద్ధు లు రాకపోకలకు నులువులేకుండున వైద్యులకపట్టునరా యుండును. ఇట్టి రస్థాలనుపాములు లేనందున ప్రజలపడు కష్టములన్నిటి నీవట వివరింకజాలకు. కడదిన యా క్ష నుండియు నీవిషయమునుగురించి కాస్పర్యపితముక జరుగుచున్నది అచ్చటి వాదస్వభావము మిలా కలు కు దెలిసియున్నది. అది సహేతుకముయి ప్రజలనుభ యమున్న కష్టమును తెలుపుచున్నది. దానికి పరిహారము క్రి మింకను శ్రద్ధతో నెవ్వరు నాల్గవించలేదు. డెల్టా ాగముల దురదృష్ట మనజిల్లాలో సంచారముచేసిన గవర్న 2, రిజిస్ట్రార్బోర్డు మెంబరులు, ఇతరడిపార్టు మెంటుల అధి కలు కనిపెట్టియున్నారు. గతసంవత్సరమున కాకినాడకు తరహించిన గవర్నరుగారు దయచేసినప్పుడు డెల్టారయతుల గ్రామీణుల నా రిషయమును వారినుఖమున జర్పించిరి.

మేజరు ప్రొడక్టివు పనులనుండి వచ్చుచున్న యిరిగి ఎన్ రిజిస్ట్రార్బోర్డునుండి కొంత నిగ్గులుపు మొత్తమును అట్టి లుగల ప్రదేశముల యాలోగ్యమును రస్థాలను అభివృద్ధి ముటకొరకు ప్రతియేట హాకలబోర్డువారి కిచ్చుచుండునె జిల్లాకాస్పర్యలలో వేయబడుచున్న తీర్మానానుసరణ గు గ్రామరస్థాల అభివృద్ధి కేటేట నీటిల్లా యిరిగిగేషన్ రిస్ట్రార్బోర్డు నుండి లక్ష రూ ప్య నుల చొప్పున కాల మిచ్చుచుండుట కేర్పాటుచేయడని డిప్యూటీమేజర్ శ్రీ గవర్నరుగారి కోరికయింది. ఆ యిరిగిగేషన్ రివి యునునది వైద్యులకు పెట్టుబడిపనుమొద రచ్చుచున్న యిరిగిగేషన్ కాలి ముయొకటికాదు. గోదావరిజిల్లా యిరి గిగేషన్ పనులంద నికయు లాభము నూటికి 19 మును 21 డి గిట్టుచున్నది. జిల్లావాద ల్యాండుకెన్సు 4 లక్షలు యు 4 1/2 లక్షలరూపాయలు చెల్లుచున్నది. ఇటులయ్యును డెల్టాని రోడ్ల విస్తీర్ణము నిరెజిల్లాలో పోల్చి చూచిన వల కడుస్వల్పము. తమ మొదటి రెండవ తరగతి రోడ్లను క్రిప్టబోర్డువారి రహదారిస్థితియు నుండుటకు శ్రమపడు న్నారు. మిక్కిలి జరూరయిన గ్రామకొద్దును కేయించి యిని మరయుచుండుటకు కావలసిన సామ్యును తెచ్చు కు కష్టపడు చున్నారు. శాశ్వతరీ గ్రామములలోని యింకుల ఫల సాయము నకు తగిన ధర లాక వారికి యింకు సంభవించునె నెటిలమెంటు డిసా మెంటువారును జిల్లాఅధికారులు సోస్పానిరి. ఇతరజిల్లా లో కు రంం తరగతిగిం చాచియుండగ, డెల్టాలో మే యరము గ్రామకొద్దు వేలకుటకు రు 2000 మొదలు 'న్నిచోట్ల రు 1000 వరకు ఖర్చుపెడుచున్నది. తమతక్కి 'లదివారమునాడు గోడ్లకొరకు జిల్లాబోర్డువారికి మొత్త 20 గా ధనసహాయము చేయవచ్చుననియు పెన్షనోర్డ్లకు గామకొద్దు క్రాంతిసామ్యుకు పంచుకొనవలసిన యేర్పా యి డిప్యూటీబోర్డువారు తాలూకా బోర్డులవారు తమకొదాము కినికొనవలసినదనియు శ్రీగవర్నరుగారు డిప్యూటీమేజర్వారికి యాధానము చేసిరి. వైసచాపటిన కారణములనుబట్టి, అట్టి యేర్పాటులాదరణమున సాధ్యము కాజాలవు. తమతమ ప్రత్యే గాధికారముకింద నున్న భాగములందు గ్రామకొద్దును వే నుండుట కెక్కుకధనము కావలసియున్నదిని తాలూకాబోర్డుల నుండి యెల్లెట్ల కావడినది, దొరతనమువారచేత నియమింప యియు జిల్లాబోర్డు మెంబర్లు గా నున్న తాలూకాబోర్డు మెంబ

ర్లు డిప్యూటీబోర్డువారు కర్తవ్య గలిగియున్నారో లేదో నాకు తెలియదు. తంజావూరుజిల్లా బోర్డుమెంబరు ఆనరబిలి చిదంబరవాధ మొదల్యారిగారి పూనికమీద పడేండ్ల నాటికి గ్రామకొద్దును బడ్జెటులో మొత్తము రు 1400 నుండి రు 82,000 వరకు పెరిగినది. గ్రామరస్థాల ముఖ్యాంశ్యకతను తాలూకాబోర్డులవారు డిప్యూటీబోర్డువారి ద్వారా తమయగ గవర్న మెంటువారి జామీయలోనికి దెచ్చు చుండిరేని యచ్చట వ్యవహారము లనుకూలముగ నుండుటకు మనము చూచియుండుము. డి. పి. డెల్టా ము వారి వెత్తనము దిగ్గు యనేక కాల్యలు పంటకావ్యలు మునుగుకాల్యలు, డెల్టా జిల్లాలోని రస్థాల కడ్డమునచ్చినందున వారిని బాగుపడుచు భారతను లోకముబోర్డులమీద తోసివేయుట వ్యాయము కాననియును వంతులను రస్థాలను నిర్మించుట కయ్యెడు వ్యయ వాధ్యతను కొంతవరకు దొరతనమువారు వహించుట భాగ్య మనియు న్యామనుచువాదన జరుగుచున్నది. ప్రస్తుతపు దేశ నిధి నాల్గవించి డెల్టాభాగములందు పల్లపుసాగుబడి యొక్క గగ నున్నచోట్ల ప్రతిచదరపుమైలు విస్తీర్ణమునం దొక్క మైలు పొడవుగలరోడ్డును వేసితిగవలయుననియు, పల్లపు సాగుబడి తేచోట ప్రతి మైలు యు చదరపు మైళ్ళ ప్రదేశమునం దొక మైలుకొద్దు కావలసియు న్నదనియు వేరొక సందర్భమున దొరతనమువారికి విన్నవించ బడినది. కాకినాడతాలూకాలో సంబంధించినంతవర కిదివాస్తవము. ఈలోపములు నివారణముగుటకు డిప్యూటీబోర్డువారివే మనము నమ్మియుండుమేని, యాతాలూకా డెల్టాభాగములందు మరి 100 మైళ్ళ గ్రామకొద్దు మనము వేయింపగలగుటకు మర ల ముప్పదియేండ్లు పట్టును.

సంవత్సరమునం దెరిమిదిసెలలకు వైగా తాలూకాయం దెక్కువప్రదేశము నీటియందుమై, గ్రామములయట్టును నీరు మట్టుముట్టియుండుటవలన జ్వరములు అంటుకువ్యాధులు (రైలి మరణములు) పొచ్చుచున్నవి. ప్రభాలోగ్యమునకు హాని కలగుచున్నది. 1907-1908 సంవత్సరమున.

తాలూకా	జ్వరముల కలరాజలన అన్ని కారణముల లాకాలు న చావులు చావులు వలన చావులు
రాజోలు	1907-1908 1908-1909 1909-1910
అమలాపురం	1907-1908 1908-1909 1909-1910
రామచంద్రపురం	1907-1908 1908-1909 1909-1910
కాకినాడ	1907-1908 1908-1909 1909-1910

కాకినాడతాలూకాలో 1000 కి గిం మరణము లీ రెండుకారణములను పట్టియేయున్నవి. ప్రతియేట ని డింకెక్కిర కాలము ప్రతివాడు బురదలోనైనగాక నీటిలో నడువకలెను. గ్రామములోని పాదకాలకుబోవు చాలుకునాడ నీటిలో నడు చుచుపోవలెను. ఇట్టిచిస్థితిలో తమపరిపాలనచుండున్న ప్రజ లకు తక్షణపరమమును బోర్డులవారి మజాబుండుటకోచనీయు ను, తామెంతవరకుపాటలయ్యును, లోన నెట్టి మంచితలంపు లున్నను, వైసచెల్వినీటిని వారు మితాదాయముతో బోర్డులవా రు తమ విధానము కృత్యమును నిర్వహించ జలరు.

కృష్ణా డెల్టాను పనుల పూర్తియై మేము పంపించెము సందర్భమున కర్నూలు మల్లిప్పగారిట్లు వ్యాసీయున్నారు.

“పల్లపు సాగుబడి కృద్ధియగు మార్గమునకు, ఇదివర కే పల్లపుసాగుబడిలో నున్న భూముల లాభముకొరకును పల్ల పు భూములలోని నీరు వంతుటకు డెల్టాభాగములలో ముడుగు కాల్యల కయ్యెడు ఖర్చును డెల్టా యిరిగిగేషనుడ వ్యాయ ముగా కతాయించ వచ్చును. ఇది మనహా గా యాఖర్చును ఇరిగిగేషన్ పనులకు కతాయించుట సుబుకాదు. డెల్టా స్క్రీ ము యొక్క పెట్టుబడిలెక్క కితర పనులకు ఖర్చు వ్యాసిన పక్షమున పెట్టుబడి సామ్యులైన వడ్డీకి అదనముగా పల్లపు సాగుబడివలన రాబడియంద వలెను. అప్పుడు ఆతేదా వా పుట పెట్టుబడి మొత్తమున కొంతభాగము నా రిజిస్ట్రార్ బచ్చు చున్న ప్రదేశము యొక్క స్థితిగతులను ఆలోగ్యమును అభివృద్ధి చేయటకు వినియోగింప వచ్చును. అదనపు రిజిస్ట్రార్బోర్డు తోమే యట్టిపనులకు వినియోగింపబడ వలయును.”

మొదట యిట్టి మేల్లు తయారుచేయబడినప్పుడు రాగల దని యూహించబడిన యాదాయమును మించిపోయి గోదా వరిజిల్లాలో నూటికి 100 రూపాయలు మొదలు 200 రూపా యవరకు చక్కలొభము వచ్చుచున్నది. అట్టి రిజిస్ట్రార్ బచ్చు చున్న ప్రదేశముయొక్క స్థితిగతులను ఆలోగ్యమును అభివృద్ధి చేయుట కనువాక్యమువు గమనింపును. గ్రామకొద్దును వేయించి యెరిమిదిమానములకు వైగా ప్రజలు నీటిలో నడువ కక్క రతంబుడే తేని దానిమూలమున కాదు వ్యాధిగ్రస్తులు కాకుండ్ నివారించుట వలనను, వైద్యకాలలను స్థాపించుటవలనను, ఇరి

గేషన్ పనులమూలమున డెల్టాలో భంగముచెందిన యాలోగ్య మును నాల్గుకెట్లు బాగుపరచ గలగుడును. గ్రామరస్థాలు క్రమముగ వృద్ధియైనపక్షమున రిజిస్ట్రార్బోర్డులు మూడువంతులు నివారణముగును నానుభిప్రాయము. మేజరుప్రొడక్టివు పనుల వలన వచ్చుచున్న ఇరిగిగేషన్ రిజిస్ట్రార్బోర్డు నుండి కొంతముజరా మన కిచ్చుచుండునటుల దొరతనమువారి నడుగుటకు మనకు స్యాత్యుక్తమున్నది. డి.పి. డెల్టా ము వారి 1903-1904 సంవత్సరం రిపోర్టునుపట్టిచూడ, గోదావరితూర్పు, సెంట్రలు డెల్టాల ల్యాం డు రిజిస్ట్రార్ బూ 2003-1904 లలో, ఇరిగేషన్ పనులవలన వచ్చినది రూ 10000000 లు. దొరతనమువారి కిజిల్లాలో వచ్చుచున్న గొప్పలాభరూపమైన యారిజిస్ట్రార్బోర్డునుండి కొంత ముజరాను మనకుగుట వ్యామనముతము. కాకినాడతాలూ కాలోని యెక్కువభాగము తూర్పు డెల్టా కావలసినదని నుం డుటవలన నన్ని రహదారికాల్యల ముగుకాల్యలలోని పొర్లు నీరు దానివైసవచ్చిపడుచున్నదిని చూపియుంటిని. అట్టి ప్రదేశ మునుగురించి జిల్లాఅధికారులు దొరతనమువారు ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహింపకలెను. నాయీప్రొడక్టును చాలినన్ని కారణములను చూ పితిని. కల్లడిప్రదేశమునున్న మూడుడెల్టాతాలూకా బోర్డుల వారికి ప్రతియేట లక్షరూపాయల చొప్పున ధనసహాయము చేయుడని శ్రీగవర్నరుగారిని దర్శించిన రయిటు.డిప్యూటీమేజర్ వారు కోరియున్నందున, దానికనుగుణముగ నేపుడిచట నె క్కువ సహాయము కోరక రు 200000 ముత్యమే నిర్ణయించి తిని. ఆశ్చర్యముగ నీ తాలూకా డెల్టా ప్రదేశమునందు గ్రా మకొద్దు కాలగిసినది 80 గ్రామములు అన్నవి. డిప్యూటీబోర్డు వారుగాని దొరతనము వారుగాని రిజిస్ట్రార్బోర్డు సహాయమును కర్మముగా జేయటన్న పక్షమున నా గ్రామముల కింతటిలో గొడ్డు వేయించుట జరుగ నేరదు. డిప్యూటీబోర్డు వారిపల్ల నట్టి సాహాయ్యులు చేపొందుట యసాధ్యము కావున వైస చెల్విన కారణములను బట్టి యీ బోర్డు వారి క్రింద నున్న యీ కాకి నాడ తాలూకాకు ప్రత్యేకాదరణము జాపుడని దొరతనము వారిని కోరుటయే మనకు అనుగ్ధాంతరము. ఈ తీర్మానమును మారంద రంగీకరించుటకు గోరుచున్నాను.

దీనివైస తాలూకాబోర్డు తీర్మానము. “డిప్యూటీబోర్డు గేషన్ రిజిస్ట్రార్బోర్డు నుండి సంవత్సరమునకు రు 200000 మ్కువ కాకుండ్ పది సంవత్సరములు ధన సహాయము చే టుటకు గవర్న మెంటువారిని కోరుటకు బోర్డు వారు తీర్మానిం చున్నాయి.”—గంటినుబ్బారాయుడు, ప్రెసిడెంటు, తా.బో.

లాహోరుకట్టికేసు.— నవంబరు 30-న తేది మరలి విచారణజరిగినది. భాన్సానివాసియును ఉద్ధారసింధుభార్య ని బలకొరుసాత్వమిచ్చినది ఫెరొజిపూరులోని దొరతనమువారి మండుకొట్టును విధ్వంసముచేయుటకు సిట్కలను పిలుచుకొని రమ్మని నాభర్తను పంపిరి. నాభర్తను నెడకి తెచ్చుటకు నేను లూథియానాజను ఫెరొజిపూరునకువెళ్ళితిని. నేనచట కొం దరిని చూచితిని చారిలో 10 గు లుటనున్నాయి. నా భర్త నాకు కనబడలేదు. నేను మరలసింకికిరా గా నాభర్తకువెడెను. నేను కనుమొగవచ్చితిని నాతోనాతడు చెప్పిన లూథి యానా జయిలులో నాభర్తసరవాలా నాస్తవ్యుడగు పెహా సింగును గుర్తింపజండునకు పోలీసు నాడుచుండలింది. పిమ్మట గురువచనసింగు సాత్వ్య మిచ్చెను. గండాసింగునూడ నిరపర చెను. చన్నాసింగును ఇద్దరు కలుపుకొనికట్టెయిలును సాత్వ్య మిచ్చిరి.

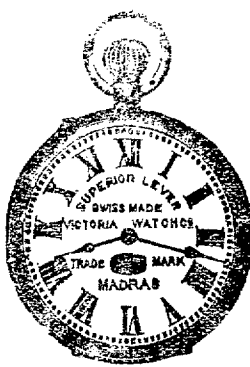
మదరాసు అందు సదరక
మహారాటా రైల్వే
కంపెనీ లిమిటెడ్.
ప్రకటన.

1890-న వెంబర్, రెయిల్వేఅక్టు 56-వనెంబరు సెక్షన్ యొక్క నిబంధన ప్రకారము 1915-న సంవత్సరము డిసెంబరు నెల 13-తేది మొదలుకొని ఏలము ముగియు దినము వరకు ప్రతి దినము 12 గంటలనుంచి మిస్టర్ మిర్రాబాబ్బి సురబ్బి కారక వారివలన అనేకవిధములయిన దావాలేని సామూ నులు బహిరంగముగా సెంట్రల్ ప్రెస్ వద్ద ఏలము వేయబడును.

ఏలమువేయబడు సరకుల జాబితా మదరాస్ అండు సదరక మహారాటా రెయిల్వే జనరల్ ట్రాఫిక్ మినేజరు ఆఫీసులో పుచ్చుకొనవచ్చును.

రిజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

సుప్రీరియరు లీవరు గడియారము

ఈగడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు నీచుల్లో మాకంపె నికొకను గొట్టితరమైన సామాను లతో చేయబడినది. దీనిలో మా కంపెనిపేగున్న పీపాయిమాగు వేసియుండును. ఈ సుపీయరు లీతరు (డియారము మావద్ద లేవు) యితర కంపెనిలలో దొరకదు. ఇది సరియైన కాలము చూపు నదియు నిండా సుందరముగను లోకము అందపు మూతగలదియు.

మాకంపెని చేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరత
ఈ గడియారములో మాకంపెని చేరు వేసి తక్కువ ధరక
అమ్ముచున్నాము. మునుపటి వల రు. 3—8—0.
ఇప్పటి వల గొలుసుతో చేరు ,, 3—0—0.
విక్రీయియ్యా వాచ్ కంపెని, స్టాకారుపేట, మదరాసు.

కూషాండ లేహ్యము

దోమలను, కుగలను నశింపజేయును, పారదోలును.

240 కణ్ణుగల పెద్ద 1-కి ల 12

మొదటి పాఠశాల ముగిసిన పిమ్మట చదవటానికై మరల గవర్నమెంట్
 డివిజను, ప్రైవేట్ టీచింగులను చివరికనుండి కాపాడును.
 పోలున తెలియు:—**ప్రైవేట్ టీచింగు.**

16 చెనాబజారు నోళ్లు, మదగావు
286

ఉత్కలప మొనవి   ప్రసిద్ధమొనవి
ధర శేరు 1-కి సహ

శూ. 1-0-0   2-0-0   3-0-0   4-0-0

తూర్పు 1-3

దప్పమువత్తులు 250,   సన్నవి 350,400

జే. భీమారావు,

స్వదేశీ పెద్దాచారీ వర్క్కు.

శ్రీవాసుమందిరము లోదు, పెంగుళూరుగిరి.

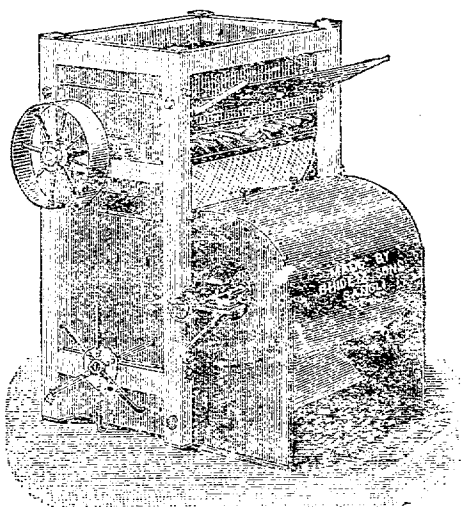
ఉ తరములు ఆంగ్లేయభాషలో వాయవలెను.

ఆషాఢాయి వాగ్గీజీ ఫటల్,

శరంసాద్. ఆనందమూర్తిగారి, కె.రాజిబా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

Bhide & Sons Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.

ప్రేమ శైవ్యగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినిొందినయంత్రము

ఈయంశము మొత్తంకాదులను పశుల గొట్టెకు
గాను నిర్మింపబడినది. లాపల పప్పున పశుల గొట్టెకుండు
కుప్పియుగా బిజియును. బొంబాయి నుదరాను రాజధానలం
దన్న భాగముల పుక నీరడనినది

మాయంతమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున
మాకు వ్రాయించుడు.

బైడే అందు నన్ను, సాంగ్గి- బొంబాయి.

క.సూరి తులం 1 కి గ్రా. 20.0-0

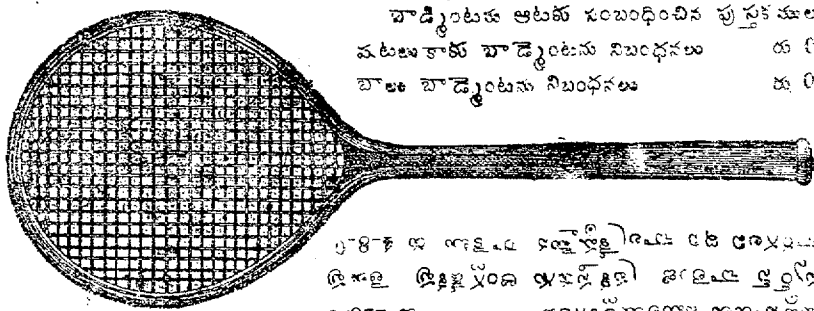
రసభ సము 1-5 అక్షరాలు 0-10-0

శ్రీ శ్రీ జనమ 7-0-0

ಹಂಪುನ ಕಲ್ಲು 2_0_1

అప్పతాంబరము చిహ్నము, 1, తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

భాగ్యంబును పొటల కుపకరించు

తెలుపు 12 X జముల చుట్టు   రూ 0-6-0
ఎరువు   రూ 0-8-0   నలుపు రూ 0-10-0
ఒక రాక్కొట్ట మరల నాకు చేయవలసి కొక చుట్టచాలును.
బాడ్మింటను ఆటకు సంబంధించిన ప్రశ్నక మాని.
పట్టుకాతు బాడ్మింటను నిబంధనలు   రూ 0-6-0
బాల బాడ్మింటను నిబంధనలు   రూ 0-8-0

୨. ଶିଳ୍ପ
 ୧. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୨. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୩. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୪. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୫. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୬. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୭. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୮. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୯. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦
 ୧୦. ୧୫୦ ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା, ଶିଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ୧୫୦-୦

అసానీయమును వాడి పురుగులముల కారము చేయుడిచి
ఆంధ్రమున వైపుపురుగులవారు చేసినది. మక్కువ చేయుడిచి (శేష
మొదలును పురుగులముల కై అంగుళము మొను 8 అంగుళముల
తెలుపు బొంగు పుట్టామున రేకువారము చేయుడిచి.

22x2½ అడుగులు గలవి 4-4-0
40x4 ప్లాట్ గలవి 10-8-0
రంగు వామనలతో అగ్రశతాబ్ది.

20 అనుకుల పాడుగులది	రూ 2.8-0
40 డిప్సు	రూ 4.8-0
మొదలగు రూ.900.	

నానాపురేషనుబడిన పేరు	కలవి	నా 10-8-0
నానాపురేషనుబడిన పేరు	టాక్సు రా దేబు గలవి	నా 21-8-0

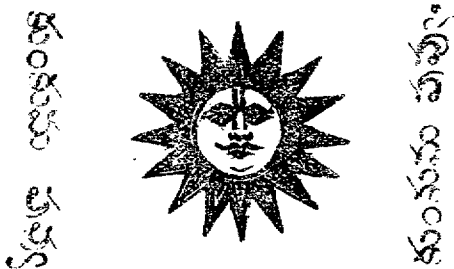
కేసరి ఉన్ని బుర్రలు.
చాలా బాగుగా చేయబడింది గానంతే యివ్వబడును. ఖరారు
నిబంధన: ప్రకారంబవు కొంత సరిగా ఉండును. ఈ 0-10-0

మనము పాఠము నాగియవలెను :-

కుంకుమపువ్వు

పచ్చమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వును మావద్ద దొరకును. కొనునారు సూర్యమాన్యును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మింగ్విక్, బాంబాయి.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality.

VEGETABLES—Fresh English Vegetables.

FLOWERS—Cut Flowers Bouquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds Fruits, Plants Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,
LAL BAGH ROAD,
BANGALORE.

సర్వలోక కుతూహలము.

ఈ క్రింద కవచముచే మందును కాలదేద భేదములు లేక ఆచార్యులగు శ్రీపురుష తిరువ్రతుల నేవించిన ఎవ్వరైన నిరోధముగ నుండగలరు.

మనమంజరి మాత్రము.

40 గల దబ్బికము రూ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

(138) 20 చీకాబజార్ రోడ్డు మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గంభకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. ఏ.

తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుశ్రా చీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడినవి. చందాకర్ణికి ఆదనంచీలకు రు. 2-0-0 అంచుకాలి తేదు. ప్రవేశదుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుము నయినవారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(17) 145, కా.విధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఉమ్మడి - రామయ్య కెట్టి,
గురుసామి కెట్టి కంపెనీ,

మరాఠ్ వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు
తంబి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్లు ఇతిరత్నమునకు బహుమతిలకు తగుమైనట్లు ఇమిలేవక కేంపు లున్న వైకాంతములు వగైరా కమలములున్న లేదకాసులు అణకాసులున్న బంగారపు నగలు ము వైరాల్లగు నగలున్ను, పెట్టె రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాలలాగులను తెప్పించుకొని భరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము. (83)

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రవచనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి. ఇందు ఆలీసుందరమైన పటములు చేరయ్యున్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి ముందుకుగల్గి శీఘ్రములోనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. బాల,అయోధ్యాకాండములు గంపానుల కాగితములు కాలికోలైందు గిట్టుపేరు ని సంపుటం రంగిటములు 3-0-0 అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గం పానుల కాగితము కాలికోలైందు ని సంపుటం రంగిటములు ౪-౦-౦ యాధికాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౦-౦ లైబ్రరీయెడివక, రంపానుల కాగితములైన మంచి అచ్చు పేలైన కాలికోలైందు బాల, అయోధ్యా కాండములు చేరి ని సంపుటము గి-౦-౦ డిటో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం చేరి ని సంపుటము గి-౦-౦ డిటో యాధికాండము మూడుభాగ చేరి ని సంపుట ౪-౦-౦ శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦-౫-౦ (2౪5) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అంకుశో, ఆనంద ముద్రాలయాధికారులు మదరాసు.

మంచిసమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడినది!! వెనుకదొకపు!!
ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ-1-కి ఆర్డరువ్రాపమున కోర్కని కోడండ్రవ్రాపము అను గ్రంథముకటి ఇవ్వాము.

మేలైన జపాక పలుపంచలు.

అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకలారా! శృంగారమున్న వాగ్వికతయున్న గల మేలైన అనేక పలుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద ముకొరకు తెప్పించి విక్రయించిడిపో గా మిగత కొద్ది పంచెలు మాత్రమె యున్నవి. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ, అకుపచ్చ, కోహ, మేనుకర్పం, ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫు నీయమైనవి, స్వీకృతము. 5½ మూరడివిన్ని 2½ మూర తెదబ్బుగల పట్టుపంచె 1కి 2-0-0 10వ 1కి కపాలఖర్చులు ... 0-4-0 డిటో రెండుపంచలు కొనువారికి కపాలఖర్చులు ఇవ్వాం. జపాక సెల్లు వేర్ వచాన్, 6 మేకటేశ్వమేస్త్రివీధి, సాహుకారుపేట, మదరాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారు నైకిట్లు, కాల్సు, ప్రయాణికులకు స్వీప్ కాల్సు, కావలసినవారు ఈ క్రింది ఆద్రమకు వ్రాయుడు. ఈ కంపెనీవారు ఆంధ్రులు. విశేషకాలము నుండి మోటారు వక్రమున ప్రసిద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు, జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు. మీకు కొత్త కాల్సుగని, పాత కాల్సుగని మంచివిగాను తీసియివ్వగలరు. తిరుగ మీ కాల్సును కావలసినయెడల అమ్మివలయుగలరు ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కావలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానాలు యావత్తును మీకు వాకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అద్దెకియ్య గలరు.

(41) గ్యాలీ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

గంభకర్త రంపానునం.

కుష్టువులు, నకల చర్మరోగములు, సమస్త పాతక వాయిలు, కెగలు, వాయువలు, రణములు, మచ్చలు, పుండ్లు, జిల బద్దలు, కనదోషము మొదలగునాటికి బహుశ్రమము. 2, రి డిల్వీలు చాలును. 20 రులకుల దబ్బీ రు. 2-0-0.

లక్ష్మీకర తాంబూలమాత్రము:— నువ్వునగలిగి రుచికరము గా నుండును. అశీర్వము, కడుపుబ్బరము, వాయువ, అశోచక మును హరించి ఉల్లాసము నిచ్చును. 200 ము! సీసా 0-2-0 వి.వి. చార్జీ వేరు. (0-2-6) బిల్కలంపి! సీసా పంపుదును. (254) ఆముర్యదసమాజ్, హిందూ (గుంటూరుజిల్లా.)

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేక కావ్యములలోనుండి గ్రహించి అనేక దేవులను గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతీననుష్యుడును అనశ్వియుగా జన్మ వలయును. ఈపుస్తకమునకు మేలేను. తపాలాఖర్చులేదు. వైద్యశాస్త్రి ముకేశంకర్ గోవింద్, తంకనిగ్రహ బౌద్ధధారయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంటురోడు, మదరాసు.

కావలెను

జీతాన యున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏజెంటును గుత్తగా కొను వర్తకులను కావలెను. రేట్లు చవుకగా నుండును వివరములను తెలియగోనవారు 0-4-0 బిల్కలంపి పంపవలెను. ది మ్యూచుయల్ కో-ఆపరేటివ్.

ఏజెన్సీ మదరాసు.

క్రి రి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
చాప్టువాట్సు నెం 212, మదరాసు.

మోహినీ తైలము

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0.
ఇది మనోహరితమముజేయు విద్యాభ్యుదయ, స్తీర్య, ఉద్యోగములు మొదలగు వాటికి సుఖకర, విశ్రాంతి నిచ్చును. అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫోర్తోడ్డు, బాంబాయి. 7, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసునుండి మీకు ఏసామానులు ఎన్ని ఎంత విలువగలవి కావలసియున్నను మాకు వ్రాసినయెడల న్యయ ముగా ఖరీదుచేసి సరసమైనభరలకు మంచిసామానులను పంపె దము. ఒక్కసారి పరీక్షించి. చూచిన మీకే తెలియగలదు. విలాసము—గోకేలు ఏజెన్సీ
కమిషను వచాను
(290) 42 వాలాజారోడ్డు, మద్రాసు

స్త్రీలపాట రామాయణము

శ్రీమతి పార్వతివర్ధి, అన్నపూర్ణల ప్రణీతము.
వినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి ఆనందకరముగానుండు 200 పేజీలుగల గ్రంథము—వెల పుస్తకము 1 కి, తపాలా కూలి సహా ఒక రూపాయి కడి పుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము. పుస్తకములు దొరకకు సలహా.
శ్రీమతి పార్వతివర్ధి, అన్నపూర్ణ,
శ్రీరామవిలాసము, రాజమండ్రి.

నళసంవత్సరాదిసంచిక.

I
నళ సంవత్సరాది సంచికను సంవత్సరాదికి ప్రచు రించుటకై ప్రయత్నములు చేయుటకు చున్నవి. దానియందు ప్రచురితము గావలసిన వ్యాసములు చిత్రకటములు సత్వరంబుగఁ జేరగాని సంచిక సకాలమాన వెలువడుట కనకాశము గలుగదు. భాషాభిమానులు తమ వ్యాసములను త్వరగా బంపి మా యుద్యమమునకు దోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఉపయోగమైన చిత్రకటములనుఁ బంపదలచిన వారు వానిని వెంటనే పంపుటకు ప్రార్థితులు.

II
వెక్కండ్రు ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి కొనుకుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకట నలు ప్రచురించుటకు ఎలనుపడ కుండెను. ఈసం చిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంప నె చిన వారు వెంటనే వ్రాసికొన వలయును.
ప్రకటన కాభాధ్యతుడు
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.